EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.12.2021.
COM(2021) 851 final

2021/0422 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni Direktive 2008/99/EZ

{SEC(2021) 428 final} - {SWD(2021) 465 final} - {SWD(2021) 466 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Postojeće zakonodavstvo EU-a kojim se utvrđuju zajednička minimalna pravila za kriminalizaciju kaznenih djela protiv okoliša jest Direktiva 2008/99/EZ o zaštiti okoliša putem kaznenog prava.

Komisija je 2019./2020. izradila evaluaciju direktive i svoje je nalaze objavila u listopadu 2020.[1] Utvrđeno je da direktiva nije imala znatan učinak na terenu: u posljednjih 10 godina broj predmeta povezanih s kaznenim djelima protiv okoliša u kojima su provedene uspješne istrage i donesene presude i dalje je vrlo nizak. Nadalje, razine izrečenih sankcija bile su preniske da bi bile odvraćajuće, a prekogranična suradnja nije se odvijala sustavno.

Evaluacijom su utvrđeni znatni nedostaci u izvršavanju zakonodavstva u svim državama članicama i na svim razinama lanca izvršavanja zakonodavstva (policija, tužiteljstvo i kazneni sudovi). Njome su utvrđeni i nedostaci u državama članicama u pogledu resursa, specijaliziranih znanja, osviještenosti, određivanja prioriteta, suradnje i razmjene informacija te je utvrđeno da ne postoje sveobuhvatne nacionalne strategije za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša koje bi uključivale sve razine lanca izvršavanja zakonodavstva i multidisciplinaran pristup[2]. Nadalje, nedostatna koordinacija između administrativnog izvršavanja i kaznenog progona te sankcioniranja često koči djelotvornost.

Primijećeno je i da nedostatak pouzdanih, točnih i cjelovitih statističkih podataka o postupcima povezanima s kaznenim djelima protiv okoliša u državama članicama nije samo otežao Komisijinu evaluaciju, već i onemogućuje nacionalnim tvorcima politika i stručnjacima praćenje djelotvornosti njihovih mjera.

Na temelju nalaza evaluacije, Komisija je odlučila revidirati direktivu. U programu rada Komisije za 2021. zakonodavni prijedlog za reviziju direktive[3] planiran je u prosincu 2021.

Predlaže se da se zamijeni Direktiva 2008/99/EZ. Ovom prijedlogu priložena je komunikacija[4] u kojoj se objašnjavaju njegovi ciljevi politike. U cilju rješavanja utvrđenih problema, prijedlog sadržava šest ciljeva:

1. poboljšanje učinkovitosti istraga i kaznenog progona ažuriranjem područja primjene direktive;
2. poboljšanje učinkovitosti istraga i postupaka kaznenog progona pojašnjavanjem ili uklanjanjem nejasnih pojmova koji se upotrebljavaju u definicijama kaznenih djela protiv okoliša;
3. osiguravanje učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne vrste i razine sankcija za kaznena djela protiv okoliša;
4. poticanje prekogranične istrage i kaznenog progona;

---

1 Radni dokument službi Komisije, Evaluacija Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (Direktiva o zaštiti okoliša putem kaznenog prava), SWD(2020) 259 final od 28. listopada 2020. (dio I., dio II, sažetak).

2 Izvješće o evaluaciji, str. 32.–33. Za dodatne pojedinosti o izvorima vidjeti str. 33. izvješća o evaluaciji.

3 Program rada Komisije za 2021., https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key documents_hr.

4 Komunikacija Europskom parlamentu i Vijeću o jačem suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša, COM(2021) 814 od 14. prosinca 2021.

5. poboljšanje informiranog donošenja odluka o kaznenim djelima protiv okoliša boljim prikupljanjem i širenjem informacija i statističkih podataka;

6. poboljšanje operativne učinkovitosti nacionalnih lanaca izvršavanja zakonodavstva kako bi se potaknule istrage, kazneni progon i sankcioniranje.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ciljevi ovog prijedloga u skladu su sa sljedećim odredbama politike i zakonodavnim odredbama:

- Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica,
- Konvencija o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije,
- Direktiva 2014/41/EU o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima,
- Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne,
- Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima,
- Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica,
- Uredba (EU) 2016/794 o Europolu,
- Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”),
- Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF),
- Direktiva (EU) 2017/1371 o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima,
- Direktiva (EU) 2019/1937 o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike EU-a**

Kazneno pravo dio je sveobuhvatne strategije EU-a za zaštitu i poboljšanje stanja okoliša, što je jedan od prioriteta Europske komisije. U Komunikaciji o zelenom planu i strategiji za bioraznolikost utvrđen je niz mjera za zaštitu okoliša koje se međusobno jačaju i utječu jedna na drugu te su objedinjene u holistički pristup. Kaznenopravne mjere uvode se kao krajnja mjera ako druge mjere nisu dovoljne kako bi se osigurala usklađenost s propisima. Stoga bi se okolišnim pokazateljima, primjerice o stupnju onečišćenja zraka ili bioraznolikosti, mjerila učinkovitost cjelokupne strategije za poboljšanje okoliša, a ne samo učinkovitost novog pristupa kaznenim djelima protiv okoliša.

Osim toga, strategija EU-a za sigurnosnu uniju i Strategija EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025. uključuju procjenu i reviziju direktive u okviru ključnih mjera utvrđenih u pogledu suzbijanja kaznenih djela protiv okoliša.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova predložene direktive članak 83. stavak 2. UFEU-a. Člankom 83. stavkom 2. UFEU-a utvrđuje se nadležnost EU-a za utvrđivanje minimalnih pravila u pogledu definicije kaznenih djela i sankcija u područjima politike EU-a koja podliježu mjerama usklađivanja ako je to potrebno za učinkovitu provedbu:

„Ako se pokaže da je za osiguranje učinkovite provedbe politike Unije u području koje podliježe mjerama usklađivanja nužno usklađivanje kaznenih zakona i drugih propisa država članica, direktivama se mogu utvrditi minimalna pravila za definiranje kaznenih djela i sankcija u dotičnom području. Te se direktive donose istim redovnim ili posebnim zakonodavnim postupkom koji se primjenjivao za donošenje dotičnih mjera za usklađivanje, ne dovodeći u pitanje članak 76.”

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Kriminalne aktivnosti povezane s okolišem često imaju prekograničnu dimenziju, dok neka kaznena djela protiv okoliša obično utječu na nekoliko zemalja (na primjer nezakonita trgovina otpadom, zaštićenim vrstama ili proizvodima od divlje faune i flore, vidjeti odjeljak 1. – Uvod) ili imaju prekogranične učinke (npr. u slučaju prekograničnog onečišćenja zraka, vode i tla)[5]. Stoga je ključna prekogranična suradnja između tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela.

Cilj postojeće direktive bio je osigurati usklađen pravni okvir za kaznena djela kako bi se olakšala prekogranična suradnja. Međutim, kako je detaljno opisano u izvješću o evaluaciji, unatoč napretku u stvaranju zajedničkog skupa definicija kaznenih djela protiv okoliša na razini EU-a i zahtjevu da sankcije budu na razini koja će imati odvraćajući učinak, države članice same po sebi nisu uskladile svoje poimanje kaznenih djela protiv okoliša u okviru manevarskog prostora koji je ostavljen direktivom. Slično tome, nedovoljna razina sankcija u nizu država članica onemogućuje jednake uvjete u cijelom EU-u i primjenu instrumenata uzajamnog priznavanja (kao što su europski uhidbeni nalog i europski istražni nalog).

Postoji sve veći jaz između kaznenopravnog odgovora na kaznena djela protiv okoliša i broja počinjenih kaznenih djela. Unatoč postojećoj direktivi, broj prekograničnih istraga i osuđujućih presuda za kaznena djela protiv okoliša u EU-u nije znatno porastao. Za razliku od toga, godišnja stopa rasta kaznenih djela protiv okoliša u svijetu kreće se od 5 % do 7 %[6], što dovodi do trajne štete za staništa, vrste, zdravlje ljudi te prihode država i poduzeća.

• Proporcionalnost

U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), predložena revizija Direktive 2008/99/EZ ograničena je na ono što je potrebno i proporcionalno da bi se postojeće zakonodavstvo o kaznenim djelima u ovom području prilagodilo novim prijetnjama. Mjere za uporabu istražnih alata i razmjenu

---

5 Izvješće o radu Eurojusta na predmetima u vezi s kaznenim djelima protiv okoliša – siječanj 2021., str. 8. Vidjeti procjenu brzog odgovora UNEP-a i Interpola, *The rise of environmental crime. A growing threat to natural resources, peace, development and security* (Porast kaznenih djela povezanih s okolišem. Rastuća prijetnja prirodnim resursima, miru, razvoju i sigurnosti), 2016., str. 7.

6 UNEP-ova i Interpolova procjena brzog odgovora, *The rise of environmental crime. A growing threat to natural resources, peace, development and security* (Porast kaznenih djela povezanih s okolišem. Rastuća prijetnja prirodnim resursima, miru, razvoju i sigurnosti), 2016., str. 7.

informacija uvrštene su samo u mjeri koja je nužna za djelotvorno funkcioniranje predloženog okvira kaznenog prava.

Prijedlogom se definira opseg kaznenih djela kako bi se obuhvatili svi relevantni oblici ponašanja te kako bi se prijedlog istodobno ograničio na ono što je nužno i proporcionalno. Nova direktiva uključuje nove kategorije kaznenih djela protiv okoliša u mjeri u kojoj to zahtijeva temeljno zakonodavstvo o okolišu. I kaznena djela i sankcije ograničeni su na ozbiljne povrede prava u području okoliša te su stoga u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člankom 83. stavkom 2., minimalna pravila u pogledu definicije kaznenih djela i sankcija u područjima politike EU-a koja podliježu mjerama usklađivanja mogu se utvrditi samo direktivom Europskog parlamenta i Vijeća donesenom u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.

I dalje postoji potreba za kaznenim sankcijama kako bi se osigurala učinkovita provedba u područjima obuhvaćenima Direktivom o zaštiti okoliša putem kaznenog prava iz 2008. Stoga Komisija predlaže da se prenese popis kaznenih djela iz članka 3. Direktive iz 2008., uz nužna preciziranja i izmjene koji uključuju: kaznena djela ozbiljnog onečišćenja; nezakonito gospodarenje otpadom i pošiljke otpada; rad postrojenja u kojima se obavljaju opasne djelatnosti ili se skladište ili upotrebljavaju opasne tvari; kaznena djela povezana s izradom, proizvodnjom, preradom, rukovanjem, uporabom, držanjem, skladištenjem, prijevozom, uvozom, izvozom ili odlaganjem radioaktivnog materijala; kaznena djela povezana s divljom faunom i florom, uključujući nezakonito ubijanje, uništavanje, posjedovanje ili uzimanje primjeraka divljih vrsta faune i flore, nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom i pogoršanje stanja staništa; nezakonita proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba, emisija ili ispuštanje tvari koje oštećuju ozonski omotač.

Potreba za suzbijanjem tih kategorija kaznenih djela s pomoću kaznenopravnih sankcija potvrđena je u zaključcima Vijeća kojima se utvrđuju prioriteti EU-a u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala za Europsku multidisciplinarnu platformu za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT) za razdoblje 2022.–2025.[7]

Konkretno, kad je riječ o kaznenim djelima povezanima s otpadom, u Izvješću Europske unije o procjeni prijetnje teškog i organiziranog kriminala za 2021.[8] navodi se da je „gospodarenje otpadom unosna industrija koja se brzo razvija i koja sve više privlači kriminalce. Većina prijavljenih slučajeva trgovine otpadom uključivala je pojedince koji su radili u poduzećima za gospodarenje otpadom ili upravljali njima, a koji krše nacionalno i međunarodno zakonodavstvo i standarde kojima se uređuje prikupljanje, obrada i odlaganje otpada kako bi se ostvarila najveća moguća dobit. Najuspješniji trgovci otpadom oni su koji kontroliraju

[7] Zaključci Vijeća o utvrđivanju prioriteta EU-a za borbu protiv teškog i organiziranog kriminala za EMPACT za razdoblje 2022.–2025., 8665/21, 12. svibnja 2021. Cilj je prioriteta u području kaznenih djela protiv okoliša: „onesposobljavanje kriminalnih mreža uključenih u sve oblike kaznenih djela protiv okoliša, s posebnim naglaskom na trgovanju otpadom i divljim vrstama, kao i kriminalnih mreža i pojedinačnih poduzetnika koji se bave kriminalom koji imaju sposobnost infiltrirati se u zakonite poslovne strukture na visokoj razini ili osnivati vlastita poduzeća kako bi olakšali počinjenja kaznenih djela".

[8] *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment Threat Assessment (SOCTA), A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime* (Procjena prijetnje teškog i organiziranog kriminala Europske unije (SOCTA), Koruptivni utjecaj: infiltriranje i potkopavanje europskog gospodarstva i društva organiziranim kriminalom), Europol, 2021., str. 54. Za kaznena djela povezana s divljom faunom i florom vidjeti str. 55. i slj.

cijeli ciklus prerade, od zemalja podrijetla do odredišnih zemalja. Kriminalci koji trguju otpadom između različitih zemalja prvenstveno se koriste zakonitim poslovnim strukturama za organiziranje kaznenih djela povezanih s otpadom. Često je više poduzeća u vlasništvu istih pojedinaca ili ima fiktivne vlasnike. Zakonite poslovne strukture često mijenjaju rukovodstvo i često se gase nakon kratkog razdoblja poslovanja jer novi subjekt za trgovanje preuzima poslovanje. Poduzeća koja posluju u različitim fazama ciklusa otpada često se nalaze u različitim jurisdikcijama. Trgovina otpadom usko je povezana s drugim kaznenim djelima kao što su krivotvorenje isprava, gospodarska prijevara, utaja poreza, korupcija, pranje novca te krađa i odlaganje otpada od nezakonite proizvodnje droga."

Osim toga, Komisija je utvrdila potrebu za kaznenim sankcijama kako bi se osigurala učinkovita provedba politika EU-a o zaštiti okoliša u odnosu na sljedeće kategorije kaznenih djela koje trenutačno nisu obuhvaćene direktivom:

- stavljanje na tržište proizvoda koji, kršeći obvezne zahtjeve, uzrokuju značajnu štetu za okoliš zbog uporabe proizvoda u većem opsegu,
- ozbiljna kršenja zakonodavstva EU-a o kemikalijama koja uzrokuju značajnu štetu okolišu ili ljudskom zdravlju,
- nezakonito recikliranje brodova,
- nezakonito zahvaćanje vode,
- ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova (predlaže se da se ta kategorija kaznenog djela preuzme iz Direktive 2005/35/EZ[9] kako bi se konsolidirao pravni okvir),
- nezakonita trgovina drvom,
- ozbiljna kršenja pravila o unošenju i širenju invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji,
- ozbiljno zaobilaženje zahtjeva za provođenje procjene utjecaja na okoliš,
- nezakonita proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba, emisija ili ispuštanje fluoriranih stakleničkih plinova.

Ta ponašanja potencijalno predstavljaju visok rizik za zdravlje ljudi i okoliš te mogu dovesti do posebno ozbiljnih negativnih učinaka na okoliš i društvo. Unatoč stvarnim i mogućim štetnim posljedicama, provedba relevantnih pravila trenutačno nije dovoljno učinkovita. Donošenje administrativnih sankcija država članica i oslanjanje na njih dosad se pokazalo nedostatnim kako bi se osigurala usklađenost s pravilima o zaštiti okoliša pa su potrebne strože mjere za sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša i borbu protiv njih.

Na primjer, kad je riječ o Uredbi EU-a o drvu[10], iako su sve države članice u nacionalnom zakonodavstvu propisale sankcije za počinitelje, vrste i maksimalne razine sankcija znatno se razlikuju među državama članicama: administrativne novčane kazne i zapljene mogu se izreći u 23 države članice, novčane kazne u kaznenim postupcima u 16 država članica, kazna zatvora u 17, obustava trgovanja u 15 i druge vrste kazni u 11. Novčane kazne koje se

[9] Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.–21.);

[10] Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (SL L 295, 12.11.2010., str. 23.–34.).

primjenjuju na povrede Uredbe EU-a o drvu iznose od 50 EUR do neograničenog iznosa[11]. Te razlike među sustavima sankcija država članica koji se primjenjuju na povrede Uredbe EU-a o drvu i činjenica da se sankcije u mnogim slučajevima smatraju preniskima da bi zaista imale odvraćajući učinak u odnosu na nezakonito ponašanje, u kombinaciji s neujednačenim izvršavanjem zakonodavstva u cijelom EU-u, predstavljaju rizik od preusmjeravanja trgovine. Nadalje, razlike u sustavima sankcija i nedostatak ujednačene provedbe u državama članicama narušavaju ravnopravne uvjete poslovanja jer stavljaju u nepovoljan položaj subjekte koji strogo ispunjavaju zahtjeve. To se može riješiti usklađenom kriminalizacijom i usklađivanjem razine sankcija u EU-u s pomoću Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava.

Jasno je da su administrativne sankcije neprimjerene u okolnostima poput onih koje su u jednoj državi članici dovele do ubojstava dvaju šumskih čuvara koji su istraživali probleme povezane s nezakonitom sječom drva. Među povredama propisa povezanima s drvnom sirovinom ističe se obrazac koji je toliko ozbiljan da nadležna tijela moraju imati sredstva kaznenog progona za njihovo rješavanje. Kad je riječ o pitanjima povezanima s drvnom sirovinom, Komisija je protiv te države članice pokrenula postupak zbog povrede zbog nedostatka učinkovitih provjera gospodarskih subjekata i neprimjene odgovarajućih sankcija. U međuvremenu je ta država članica uvela kaznene sankcije za određene povrede koje su prethodno podlijegale samo administrativnim sankcijama koje nisu bile dovoljne da se osigura usklađenost s propisima.

Ozbiljna kršenja zabrana uporabe poremećajnih uređaja u motornim vozilima otkrivena od 2015. pokazuju da ako postoji percepcija da su jedine sankcije administrativne prirode, to čak ni velika etablirana poduzeća možda neće odvratiti od povrede propisa.

Drugi primjer odnosi se na nezakonito zahvaćanje vode koje pridonosi ozbiljnom iscrpljivanju vodnih resursa, a taj bi se problem mogao pogoršati zbog klimatskih promjena. U tematskom izvješću iz 2021. naslovljenom „Održiva uporaba vode u poljoprivredi: financijska potpora u okviru ZPP-a vjerojatnije promiče veću, a ne učinkovitiju uporabu vode” Revizorski sud dokumentira neučinkovitost administrativnih mjera za rješavanje problema prekomjernog zahvaćanja vode te naglašava da su provjere rijetke i da su sankcije preniske da bi se osigurala učinkovita provedba i usklađenost s relevantnim obvezama[12]. Izvješće se odnosi na nedostatke u sustavima sankcioniranja u pojedinim državama članicama[13].

Nadalje, ograničen broj država članica uveo je sankcije koje se primjenjuju na nositelje projekata u skladu s Direktivom o procjeni učinaka na okoliš. Na primjer, nositelji projekata nisu sustavno izloženi mjerama u slučaju da ne provedu procjenu utjecaja određenog projekta na okoliš ili da provedu projekte prije dovršetka odgovarajućih postupaka ili bez odgovarajućih dozvola. Kršenje tih obveza može dovesti do znatnih negativnih posljedica za okoliš, a postojeća razina sankcija ne odvraća dovoljno od takvih kaznenih djela.

---

11 Provjera prikladnosti radnog dokumenta službi Komisije o Uredbi (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (Uredba EU-a o drvu) i o Uredbi (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvne sirovine u Europsku zajednicu (Uredba o FLEGT-u), 17.11.2021., SWD(2021) 328 final, str. 14.

12 Europski revizorski sud, Tematsko izvješće 2021., Održiva uporaba vode u poljoprivredi: financijska potpora u okviru ZPP-a vjerojatnije promiče veću, a ne učinkovitiju uporabu vode, točka 62. i slj.

13 Europski revizorski sud, Tematsko izvješće 2021., Održiva uporaba vode u poljoprivredi: financijska potpora u okviru ZPP-a vjerojatnije promiče veću, a ne učinkovitiju uporabu vode, vidjeti na primjer točku 32.

Ključno je da se usklađenost s pravilima EU-a o aktivnostima koje utječu na okoliš i o ekološki osjetljivoj robi osnaži tako da budu dostupne kaznene sankcije koje u usporedbi s administrativnim kaznama utjelovljuju snažnije društveno neodobravanje. Utvrđivanjem da je kod teških povreda pravila Unije koja neovisno o svojoj pravnoj osnovi pridonose politici Unije za zaštitu okoliša riječ o kaznenim djelima postavljaju se jasne granice za vrste ponašanja koje se smatraju posebno neprihvatljivima i odašilje se poruka javnosti i potencijalnim počiniteljima da nadležna tijela vrlo ozbiljno shvaćaju takvo ponašanje. To se čini posebno primjerenim s obzirom na izričito oslanjanje na načelo prevencije i načelo predostrožnosti u tom području politike.

Zajedničkim minimalnim pravilima o definiranju kaznenih djela protiv okoliša i sankcija isto bi se tako omogućila učinkovitija primjena istražnih metoda i učinkovitija suradnja unutar država članica i između njih. To je prepoznato kao posebno važno u borbi protiv trgovanja otpadom te divljom faunom i florom (uključujući nezakonitu trgovinu drvom) s obzirom na odnos s unutarnjim tržištem i trgovinsku politiku EU-a.

S obzirom na moguće razorne učinke kaznenih djela protiv okoliša na okoliš i ljudsko zdravlje, važno je da potencijalni počinitelji ne doživljavaju dijelove EU-a kao manje učinkovit i blaži regulatorni režim. Izricanje kaznenih sankcija za najteže povrede propisa povezane s okolišem imat će veći odvraćajući učinak na potencijalne počinitelje kaznenih djela. Uvođenje kaznenih sankcija u svim državama članicama stoga je ključno kako bi se osigurala učinkovita provedba politike Unije o zaštiti okoliša.

Kad je riječ o uključivanju nemarnog postupanja među kaznena djela, važno je naglasiti u kojoj se mjeri pravila EU-a o okolišu oslanjaju na preventivne mjere i mjere predostrožnosti. Ugovorom se izričito (članak 191. stavak 2. UFEU-a) predviđa da se politika zaštite okoliša temelji na tim načelima. Važnost visokog standarda skrbi nužna je za obavljanje djelatnosti koje su same po sebi opasne zbog uporabe opasnih materijala i/ili postupaka. U tom kontekstu nemarno ponašanje može imati velike, pa čak i katastrofalne posljedice, zbog čega je potrebno istaknuti stajalište društva da bi se nemarno ponašanje trebalo smatrati dovoljno ozbiljnim da bi ga se kriminaliziralo. Namjera je kaznenog prava proizvesti odvraćajući učinak, a uključivanje nemara trebalo bi samo po sebi destimulirati svaku sklonost takvom ponašanju, na primjer kako bi se ostvarila financijska dobit zbog nedovoljnog ulaganja ili zaobilaženja propisa.

Pravna stečevina u području okoliša uključuje znatan broj instrumenata, kao što su Direktiva o industrijskim emisijama[14], Direktiva Seveso[15], Uredba REACH[16] i zakonodavstvo o otpadu, čiji je cilj osigurati da se opasne ili visokorizične aktivnosti i tvari tretiraju uz visoku razinu tehničkih zaštitnih mjera.

---

14 Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.–119.).

15 Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ Tekst značajan za EGP (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.–37.).

16 Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

U pogledu učestalosti određenih kaznenih djela, nažalost, smatra se da organizirani kriminal ugrožava gospodarenje otpadom[17]. Problemi kršenja zabrana u odnosu na divlju faunu i floru isto su tako odavna poznati problem, kao što je vidljivo iz naglaska koji se u Bernskoj konvenciji[18] stavlja na rad koji se odnosi na borbu protiv kriminala povezanog s divljom faunom i florom. U tom kontekstu i zbog prirode relevantnog postupanja nužno je da ova direktiva obuhvaća i nemarno ponašanje.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Komisija je 2019./2020. provela evaluaciju postojeće direktive (objavljena u listopadu 2020.), u kojoj je zaključila da nema znatan učinak na terenu. *Ex post* evaluacija direktive temeljila se na četiri glavna kriterija procjene: (a) djelotvornost (evaluacija jesu li postignuti ciljevi direktive), (b) učinkovitost (procjena opravdavaju li koristi od primjene i provedbe direktive troškove), (c) usklađenost (s drugim relevantnim kaznenim zakonodavstvom i politikama EU-a te zakonodavstvom i politikama u području okoliša, kao i s međunarodnim obvezama EU-a) i (d) relevantnost (relevantnost izvornih ciljeva direktive s obzirom na trenutačne i buduće potrebe). U evaluaciji su uzeti u obzir i socijalni i gospodarski učinci na različite skupine dionika.

Evaluacijom je utvrđeno šest glavnih problema koji su doveli do nedostatka djelotvornosti direktive u praksi:

1. područje primjene direktive zastarjelo je i definirano na složen način, čime se sprečavaju učinkovite istrage, kazneni progon i prekogranična suradnja;

2. direktiva sadržava nekoliko nejasnih definicija koje se upotrebljavaju za opis kaznenih djela protiv okoliša, što može ometati učinkovite istrage, kazneni progon i prekograničnu suradnju;

3. razine sankcija u skladu s postojećom direktivom nisu dovoljno učinkovite i odvraćajuće u svim državama članicama;

4. nedovoljna unutarnja i prekogranična suradnja i koordinacija u području kaznenih djela protiv okoliša među državama članicama ometaju učinkovite istrage i kazneni progon;

5. nedostatak pouzdanih, točnih i cjelovitih statističkih podataka o postupcima povezanima s kaznenim djelima protiv okoliša u državama članicama onemogućuje nacionalnim tvorcima politika i stručnjacima praćenje djelotvornosti njihovih mjera;

6. neučinkovit lanac izvršavanja zakonodavstva: zbog neučinkovitog funkcioniranja lanca izvršavanja zakonodavstva, ne stavlja se u dovoljnoj mjeri prioritet na kaznena djela protiv okoliša niti se ona učinkovito otkrivaju, istražuju, kazneno gone niti sankcioniraju. Utvrđeni su nedostaci u izvršavanju zakonodavstva u svim državama članicama i na svim razinama lanca izvršavanja zakonodavstva (inspektori, policija, tužiteljstvo i kazneni sudovi), uključujući nedostatak resursa i specijaliziranih znanja te nedovoljno osposobljavanje, nedovoljnu osviještenost i određivanje prioriteta te slabu suradnju i razmjenu informacija.

---

17 *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment Threat Assessment (SOCTA), A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime* (Procjena prijetnje teškog i organiziranog kriminala u Europske unije (SOCTA), Koruptivni utjecaj: infiltriranje i potkopavanje europskog gospodarstva i društva organiziranim kriminalom), Europol, 2021., str. 54. i slj.

18 Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa.

Na temelju nalaza evaluacije Europska komisija odlučila je revidirati direktivu te je provela procjenu učinka. Različiti koraci procjene učinka, od definicije problema i njihovih uzroka do utvrđivanja ciljeva i mogućih opcija politike, temeljili su se na nalazima izvješća o evaluaciji.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je provela uspješna javna i ciljana savjetovanja s dionicima kako bi iskoristila vanjska stručna znanja i razumjela zabrinutost šire javnosti. Nadalje, cilj joj je bio osigurati da opcije koje se razmatraju za preispitivanje direktive predstavljaju najprikladnije načine za povećanje njezine učinkovitosti te da se njima podupire rad stručnjaka na terenu. Savjetovanja su provedena na najširoj mogućoj osnovi kako bi se dobile relevantne informacije, dokazi i objašnjenja relevantnih i stvarnih potreba različitih kategorija dionika o šest glavnih ciljeva:

- pojasniti i ažurirati područje primjene Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava,
- pojasniti pravne pojmove koji se upotrebljavaju za definiranje kaznenih djela protiv okoliša,
- poboljšati dostupnost odvraćajućih i usporedivih vrsta i razina sankcija,
- poboljšati prekograničnu suradnju,
- poboljšati prikupljanje i širenje informacija i statističkih podataka, i
- poboljšati funkcioniranje lanca izvršavanja zakonodavstva (osposobljavanje, koordinacija i suradnja, resursi, strateški pristup).

Savjetovanja su provedena u ranoj fazi i zatražena su mišljenja širokog raspona dionika, kao što su predstavnici javnosti, stručnjaci, osobe iz prakse (policijske službe, inspektori, tužitelji i suci), mreže stručnjaka (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnvirCrimeNet), javna tijela iz država članica (ministarstva pravosuđa i ministarstava okoliša), europske agencije (Europol i Eurojust), nevladine organizacije za zaštitu okoliša, poslovne organizacije, pojedinačna poduzeća i predstavnici akademske zajednice. Provedeno je savjetovanje o njihovim očekivanjima i zabrinutostima u pogledu potrebe za mogućom revizijom Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i sadržaja te revizije.

U postupku savjetovanja Komisija je primijenila razne metode i oblike savjetovanja. Uključivali su:

- savjetovanje o početnoj procjeni učinka i otvoreno javno savjetovanje u trajanju od 12 tjedana, u kojem su se tražila mišljenja svih zainteresiranih strana;
- niz ciljanih internetskih tematskih radionica i sastanaka stručnih skupina, uključujući sastanke Foruma za usklađivanje s propisima o okolišu i upravljanje okolišem i njegove radne skupine za sankcioniranje kaznenih djela protiv okoliša. Unaprijed su poslani posebni upitnici i dokumenti za raspravu kao priprema za sastanke u organizaciji Komisije;
- niz internetskih konferencija na kojima je Komisija sudjelovala i predstavila svoj rad u tom području i na kojima su od drugih sudionika konferencije prikupljene povratne informacije o šest glavnih opcija te su pozvani dodatni sudionici u postupku stručnog i javnog savjetovanja;
- bilateralne internetske sastanke s brojnim dionicima organizirane na inicijativu Komisije ili samih dionika;

- dokumente o stajalištu i analitičke dokumente europskih agencija, stručnjaka, profesionalnih mreža (npr. zajednička izjava mreža IMPEL/ENPE/EUFJE i EnviCrimeNet donesena na konferenciji u svibnju 2021. posvećenoj suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša i reviziji Direktive o kaznenim djelima protiv okoliša), predstavnika industrije, javnih tijela iz država članica, nevladinih organizacija, civilnog društva i akademske zajednice.

Posebne aktivnosti javnog savjetovanja ukupno su trajale više od šest mjeseci, od veljače do srpnja 2021.

Savjetovanje je osmišljeno tako da slijedi isti logičan slijed kao i procjena učinka, počevši od definicije problema i omogućavanja postupnog razvoja mogućih opcija i njihovih učinaka:

- većina ispitanika potvrdila je potrebu da se ažurira područje primjene Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i pojasne pravni pojmovi;
- u većini doprinosa nevladinih organizacija i poslovnih udruženja utvrđena su područja zaštite okoliša ili posebno zakonodavstvo koji nisu obuhvaćeni postojećom Direktivom o zaštiti okoliša putem kaznenog prava, ali čije bi uključivanje trebalo razmotriti;
- većina ispitanika smatrala je primjerenim uključiti odredbe o minimalnim razinama za maksimalne sankcije i za otegotne okolnosti. Uključivanje odredbe o oduzimanju zajedno sa zakonodavstvom protiv pravnih osoba u nekim se slučajevima smatra korisnim;
- nekoliko se strana zalagalo za to da države članice bolje prikupljaju i dostavljaju informacije. Izražena je zabrinutost da bi to značilo složene prilagodbe sustava informacijske tehnologije, težak i dugotrajan proces koji predstavlja znatno administrativno opterećenje za tijela u području izvršavanja zakonodavstva, državno odvjetništvo i pravosuđe;
- velika većina dionika potvrdila je hitnu potrebu za poboljšanjem učinkovitosti lanca izvršavanja zakonodavstva u praksi i potrebu za odredbama o osposobljavanju, resursima, suradnji i koordinaciji, zajedno sa strateškim pristupima u suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša.

Komisija je sve odgovore uzela u obzir pri odlučivanju kojim opcijama treba dati prednost. Više informacija o javnom savjetovanju nalazi se u prilozima procjeni učinka (prilozi 7. i 8.).

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kako bi osigurala dostupnost potrebnih dokaza za svoju procjenu učinka, Komisija se oslonila na širok spektar stručnog znanja. Razmatrana stručna mišljenja mogu se podijeliti u dvije glavne kategorije: studije o najnovijim dostignućima o toj temi i savjetovanja s dionicima.

Prvo, Komisija je 2019./2020. izradila evaluaciju postojeće direktive i svoje je nalaze objavila u listopadu 2020. Evaluacija je pomogla Komisiji da razumije koristi i nedostatke postojećeg zakonodavstva. Otvorila je put prema preispitivanju direktive jer je u evaluaciji jasno istaknuto da je postojeće zakonodavstvo imalo tek zanemarive učinke na terenu. Nakon evaluacije Komisija je naručila studiju kao bi poduprla procjenu učinka; studija je provedena od travnja do listopada 2021. Cilj joj je bio procijeniti učinke različitih opcija, uglavnom njihov financijski i gospodarski učinak.

Osim tih dviju studija, Komisija je provela sveobuhvatan pregled postojeće literature o toj temi. To se odražava u brojnim upućivanjima sadržanima u procjeni učinka. Osim toga, analiziran je velik broj pisanih izjava dionika, npr. Eurojusta, Europola, profesionalnih mreža,

stručnjaka, država članica, nevladinih organizacija i poduzeća. Analiza dokumentacije obuhvatila je i preispitivanje stajališta Europskog parlamenta, kao što je izvješće o odgovornosti poduzeća za štetu u okolišu (2020/2027(INI)) Odbora za pravna pitanja. U obzir su uzeti i nalazi radnih skupina, kao što je anketa po zemljama za drugi sastanak Radne skupine Vijeća Europe za okoliš i kazneno pravo 15. lipnja 2021.

Pažljivo je razmotren i relevantan rad glavnih europskih mreža za provedbu propisa u području okoliša (IMPEL, EnviCrimeNet, ENPE, EUFJE).

U obzir su uzeti i rezultati osmog kruga uzajamnih evaluacija Vijeća o suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša.

- **Procjena učinka**

Zakonodavni se prijedlog temelji na procjeni učinka. Odbor za regulatorni nadzor dao je pozitivno mišljenje (sa zadrškama) 1. listopada 2021. U Prilogu 1. procjeni učinka objašnjeno je kako su primjedbe Odbora uzete u obzir.

Evaluacija je pokazala da direktiva, iako se njome uspostavlja zajednički okvir EU-a za ključna kaznena djela protiv okoliša, nije imala znatan učinak u praksi.

Nije utjecala na broj osuđujućih presuda ni na razinu izrečenih sankcija u državama članicama. Evaluacijom su posebno utvrđeni sljedeći ključni problemi:

1. područje primjene Direktive o kaznenim djelima protiv okoliša (definirano u dvama prilozima Direktivi i popisu kaznenih djela u članku 3. Direktive) zastarjelo je i definirano na složen način, čime se onemogućavaju učinkovite istrage, kazneni progon i prekogranična suradnja;
2. definicije pojma „kaznena djela protiv okoliša” nejasne su i ometaju učinkovitu istragu, kazneni progon i prekograničnu suradnju među državama članicama i unutar njih;
3. razine sankcija nisu učinkovite i odvraćajuće u svim državama članicama;
4. prekogranična suradnja previše je ograničena;
5. tvorci politika i stručnjaci nisu svjesni prirode i razmjera kaznenih djela protiv okoliša te djelotvornosti mjera izvršavanja zakonodavstva zbog ograničenog prikupljanja, obrade i razmjene statističkih podataka;
6. lanac izvršavanja zakonodavstva za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša nije učinkovit, među ostalim zbog nedostatnog osposobljavanja i specijalizacije te nedostatne koordinacije i suradnje među različitim razinama izvršavanja zakonodavstva o okolišu.

Komisija je razvila niz zakonodavnih i nezakonodavnih opcija politike. Opcije koje su razmotrene i odbačene u ranoj fazi bile su sljedeće: stavljanje direktive izvan snage; ili rješavanje utvrđenih problema samo neobvezujućim mjerama, kao što su smjernice EU-a o tumačenju definicija i razini sankcija.

Na temelju procjene, kao jedina prikladna opcija za postizanje utvrđenih posebnih ciljeva utvrđena je revizija direktive. Time se ne isključuju popratne nezakonodavne mjere (dalje u tekstu: „glavna opcija”). U kontekstu glavne opcije politike, sljedeće podopcije (dalje u tekstu: „opcije”) utvrđene su i detaljno ocijenjene u procjeni učinka kako bi se ostvario svaki posebni cilj.

Cilj 1.: Poboljšanje učinkovitosti istraga i kaznenog progona ažuriranjem područja primjene direktive i uvođenjem izvedivog mehanizma za ažuriranje direktive s obzirom na europski zeleni plan.

- Opcija 1.a: Ažurirati postojeći popis zakonodavstva u prilozima, dodati nove relevantne kategorije kaznenih djela u članak 3. i uvesti postupak komitologije u cilju ažuriranja priloga.
- Opcija 1.b: Općenito uputiti na relevantno sektorsko zakonodavstvo i ukloniti priloge; precizirati definiciju kaznenih djela protiv okoliša u kaznenim djelima iz članka 3. i dodati nove relevantne kategorije kaznenih djela.
- Opcija 1.c: Definirati kaznena djela protiv okoliša u direktivi tako da se ne zahtijeva postojanje povrede relevantnog sektorskog zakonodavstva EU-a.

Najpoželjnija je opcija 1.b jer se njome poboljšava pravna jasnoća u pogledu toga koje povrede sektorskog zakonodavstva čine kaznena djela protiv okoliša. U budućnosti bi europski zakonodavac trebao ažurirati direktivu (slično trenutačnoj situaciji) jer jednostavniji mehanizam, odnosno postupak komitologije, nije primjenjiv na ključne sastavnice direktive. Definicija kaznenih djela protiv okoliša ključna je sastavnica. Kaznena djela iz članka 3. definirala bi se upućivanjem na proširenu definiciju onoga što je „nezakonito" te bi sadržavala i ažurirani popis kategorija kaznenih djela na temelju ozbiljnih povreda postojećeg zakonodavstva o okolišu.

Cilj 2.: Poboljšanje učinkovitosti istraga i postupaka kaznenog progona pojašnjavanjem ili uklanjanjem nejasnih pojmova koji se upotrebljavaju u definicijama kaznenih djela protiv okoliša.

- Opcija 2.a: Preciznije definirati nejasne pojmove u direktivi (npr. „značajna šteta").
- Opcija 2.b: Ukloniti nejasne pojmove kao što su, na primjer, „značajna šteta", među ostalim kriminalizacijom rizičnog ponašanja (kazneno djelo ugrožavanja).
- Opcija 2.c: Kombinacija opcija 2.a i 2.b.

Najpoželjnija je opcija 2.c jer bi radi jasnoće zakonodavac u samoj direktivi (opcija 2.a) trebao pojasniti nejasne utvrđene definicije te bi trebao dodati više kaznenih djela na temelju koncepta rizika, što je ključno za slučajeve velike štete koja se može dokazati u postupcima povezanima s kaznenim djelima protiv okoliša. Kaznena djela ugrožavanja obuhvatila bi slučajeve u kojima je zakonodavac odlučio da bi kršenje sektorskih pravila izložilo okoliš neprihvatljivom riziku.

Cilj 3.: Osiguravanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih vrsta i razina sankcija za kaznena djela protiv okoliša.

- Opcija 3.a: Uvesti najniže maksimalne razine sankcija.
- Opcija 3.b: Opcija 3.a uz otegotne okolnosti i dodatne sankcije.
- Opcija 3.c: Opcija 3.b uz obvezu povezivanja visine novčanih kazni s financijskom situacijom pravne osobe i/ili nezakonitom dobiti.

Najpoželjnija je opcija 3.c jer se sve mjere odnose na različite aspekte učinkovitog sankcioniranja i međusobno se jačaju.

Cilj 4.: Poticanje prekogranične istrage i kaznenog progona.

Paket odredbi kojima se izravno potiče prekogranična suradnja, kao što su usklađeni učinkoviti istražni alati, obveza suradnje posredstvom Europola, Eurojusta i OLAF-a te pravila o nadležnosti.

Cilj 5.: Poboljšanje informiranog donošenja odluka o kaznenim djelima protiv okoliša boljim prikupljanjem i priopćavanjem statističkih podataka.

- Opcija 5.a: Obvezati države članice da prikupljaju statističke podatke povezane s kaznenim djelima protiv okoliša i redovito dostavljaju te podatke Komisiji.
- Opcija 5.b: Opcija 5.a uz obvezu država članica da prikupljaju statističke podatke i izvješćuju o njima u skladu s usklađenim zajedničkim normama.

Prednost se daje opciji 5.b.

Cilj 6.: Poboljšanje operativne učinkovitosti nacionalnih lanaca izvršavanja zakonodavstva kako bi se potaknuli otkrivanje, istraga, kazneni progon i sankcioniranje.

Paket obveza za poticanje praktične provedbe, kao što su pružanje ciljanog i redovitog osposobljavanja na svim razinama lanca izvršavanja zakonodavstva, sveobuhvatne nacionalne strategije za kaznena djela protiv okoliša i mjere informiranja.

Najpoželjniji paket

U okviru cilja 1., uklanjanje priloga i umjesto toga poboljšanje definicije kaznenih djela protiv okoliša iz članka 3. te dodavanje novih kategorija kaznenih djela protiv okoliša u isti članak vjerojatno će poboljšati učinkovitost istraga i kaznenog progona kaznenih djela protiv okoliša, posebno u pogledu prekogranične suradnje. Međutim, u budućnosti bi trebalo redovito ažurirati direktivu u okviru zakonodavnog postupka ako bi se u područje njezine primjene dodala nova područja kaznenih djela protiv okoliša. Ne postoji jednostavniji način da se to postigne jer su definicije kategorija kaznenih djela protiv okoliša ključna sastavnica direktive i zahtijevaju odluku europskog zakonodavca.

U okviru cilja 2., kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na kaznena djela protiv okoliša, potrebno je među kaznena djela uključiti i djela ugrožavanja i djela kod kojih je nastala šteta. Postojeća direktiva temelji se na kombinaciji tih dviju vrsta definicije kaznenih djela. Prijedlogom će se morati dodati nove kategorije kaznenih djela ugrožavanja i preciznije utvrditi koje je ponašanje kriminalizirano; morat će se dodati i informacije na temelju kojih se može utvrditi što može predstavljati štetu u okolišu.

Preciznijim definicijama nejasnih pojmova, kao što su „značajna šteta” i „neznatna količina ili količina veća od neznatne”, poboljšat će se jasnoća direktive. Usredotočenost na kaznena djela ugrožavanja i rizično ponašanje omogućit će učinkovito sankcioniranje u slučajevima u kojima je teško utvrditi stvarnu štetu ili u kojima nije došlo do štete. Stoga bi kombinirana primjena obiju opcija mogla dovesti do veće učinkovitosti istraga i kaznenog progona kaznenih djela protiv okoliša.

U okviru cilja 3., paket mjera o sankcijama (opcija 3.c – najniže maksimalne sankcije, otegotne okolnosti, dodatne sankcije, ovisnost razine novčanih kazni o nezakonitoj dobiti i financijskoj situaciji počinitelja) dovest će do razina sankcija u EU-u i u praksi Europske unije koje će biti učinkovitije, proporcionalnije i ujednačenije te imati bolji odvraćajući učinak. Osim toga, najnižim maksimalnim razinama zatvorskih sankcija omogućit će se službenicima za izvršavanje zakonodavstva pristup istražnim alatima koji su dostupni samo za kaznena djela kažnjiva određenom najnižom maksimalnom razinom kazni. To će dovesti do učinkovitijih istraga i olakšati prekograničnu suradnju.

Mjere u okviru cilja 4. (usklađivanje istražnih alata, obveza suradnje u okviru agencija EU-a, uspostava nacionalnih kontaktnih točaka) izravno će poticati prekograničnu suradnju, međusobno će se nadopunjavati i jačati te će dovesti do učinkovitijih istraga jer se mnogi postupci u kaznenim djelima protiv okoliša mogu uspješno provoditi samo prekogranično.

Najpoželjnija opcija u okviru cilja 5. dovest će do zajednički definiranog minimalnog standarda za prikupljanje podataka o postupcima u kaznenim djelima protiv okoliša, a time i do statističkih podataka koji su usporedivi u cijelom EU-u.

Paket mjera predložen u okviru cilja 6. (zahtjevi za osposobljavanje/specijalizaciju, suradnju i koordinaciju, informiranje, nacionalne strategije) pozitivno će utjecati na učinkovitost na terenu na svim razinama lanca izvršavanja zakonodavstva (inspektori, policija, tužiteljstvo, suci kaznenog prava).

Budući da je direktivu potrebno poboljšati u svih šest problematičnih područja, kombinacija najpoželjnijih opcija u okviru svakog cilja trebala bi rezultirati najboljim ukupnim paketom. Najpoželjnijim opcijama u kombinaciji mogu se postići kumulativni učinci koji nadilaze ono što bi se moglo postići pojedinačnim opcijama kojima se daje prednost.

Prekogranična suradnja potaknut će se ne samo mjerama u okviru cilja 4. nego i širim područjem primjene direktive, čime će se omogućiti takva suradnja u više područja zaštite okoliša. Preciznijim definicijama kaznenih djela protiv okoliša u okviru cilja 2. smanjit će se različite percepcije u državama članicama uslijed kojih je suradnja dosad bila otežana ili čak prekinuta. Definicijom maksimalnih razina sankcija ne osigurava se samo odvraćajuća sankcija, već se otvaraju i vrata učinkovitim prekograničnim istražnim alatima predviđenima zakonodavnim instrumentima koji se mogu primjenjivati samo od određene razine sankcija za određenu kategoriju kaznenih djela. U okviru cilja 6. boljim osposobljavanjem i specijalizacijom u skladu s usporedivim standardima u državama članicama isto će se tako izravno olakšati prekogranična suradnja.

Sposobnost stručnjaka za izvršavanje zakonodavstva da bolje predvide izglede za uspjeh predmeta, što dovodi do većeg broja postupaka kaznenog progona, ojačana je preciznijim definicijama kaznenih djela protiv okoliša (cilj 2.) te boljim osposobljavanjem i specijalizacijom u okviru cilja 6. Poboljšana prekogranična suradnja (cilj 4.) i dostupnost vrsta i razina sankcija s boljim odvraćajućim učinkom (cilj 3.) dodatni su čimbenici kojima bi se moglo olakšati donošenje odluke o ulaganju resursa potrebnih za rješavanje predmeta koji uključuju kaznena djela protiv okoliša.

Učinkovitost i odvraćajući učinak kaznenih istraga u području okoliša neće se postići samo prikladnijim sankcioniranjem na temelju primjene najpoželjnije opcije u okviru cilja 3. Učinkovitijim istragama postignutim kombiniranim učincima najpoželjnijih opcija u okviru ciljeva 1., 2., 4. i 6., kako je prethodno opisano, pridonijet će se i sustavu kaznenog pravosuđa kojim se odvraća od kaznenih djela protiv okoliša.

Tako najpoželjnije opcije usto što najbolje služe odgovarajućim ciljevima ujedno jačaju ukupnu djelotvornost direktive i izvan okvira svakog pojedinačnog posebnog cilja.

Na koga utječe direktiva?

Države članice i javna tijela

Očekuje se da će se odredbama o provedbi Direktive o kaznenim djelima protiv okoliša ojačati učinkovitost lanca izvršavanja zakonodavstva i osigurati usporedivost nastojanja u cilju suzbijanja kaznenih djela protiv okoliša u EU-u. Odredbe mogu dovesti do jednokratnih i kontinuiranih troškova za tijela nadležna za okoliš, tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudna tijela u državama članicama. Međutim, srednjoročne i dugoročne koristi uvelike

će nadmašiti te troškove. Nacionalna tijela morat će osigurati dodatne ljudske i materijalne resurse (uglavnom u policiji i državnim odvjetništvima kao institucijama koje su najčešće odgovorne za istrage i kazneni progon kaznenih djela protiv okoliša). Isto tako, obveza država članica da prikupljaju i dostavljaju statističke podatke u skladu s novim i usklađenijim normama mogla bi predstavljati dodatno administrativno opterećenje: u pogledu moguće prilagodbe postojećih sustava za evidentiranje predmeta i razrade tih statističkih podataka na nacionalnoj razini prije prosljeđivanja EU-u. Sve države članice trebale bi osigurati određeni stupanj dodatnog osposobljavanja za relevantne stručnjake u lancu izvršavanja zakonodavstva, uzimajući u obzir revidirane uvjete direktive i dodatno osoblje. Potrebni resursi ovise o mjeri u kojoj države članice već provode redovito osposobljavanje o kaznenim djelima protiv okoliša. Naposljetku, postoje određeni dodatni troškovi povezani s uspostavom nacionalnih kontaktnih točaka u različitim institucijama i izradom nacionalnih strategija za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša.

Poduzeća iz EU-a

Ne postoje izravni troškovi za poduzeća iz EU-a povezani s direktivom; njihovi troškovi usklađivanja proizlaze iz upravnog prava u području okoliša. Učinkovitijim izvršavanjem zakonodavstva u području kaznenih djela protiv okoliša zaštitilo bi se zakonito poslovanje poduzeća od nepoštenog tržišnog natjecanja koje proizlazi iz nezakonitih poslovnih aktivnosti. Nadalje, smanjila bi se šteta za ugled industrije (npr. gospodarenje otpadom, proizvodnja kemikalija) na koju utječe nezakonita aktivnost, čime bi se ostvarile dodatne koristi za poduzeća koja izvršavaju svoje obveze. Budući da će kaznena djela protiv okoliša i dalje biti povezana s povredama upravnog prava, postoji ograničen rizik da bi poduzeća mogla biti sankcionirana za aktivnosti povezane s okolišem koje su dopuštene upravnim pravom, uz iznimku posebnih i dobro definiranih situacija navedenih u direktivi.

MSP-ovi

MSP-ovi se mogu suočiti s nešto većim pritiskom zbog manjeg kapaciteta za plaćanje novčanih kazni i/ili angažiranje pravnog stručnjaka i provođenje aktivnosti dubinske analize. Mogućnost povezivanja novčanih kazni s financijskom situacijom poduzeća, uz ostale indicije kaznenog djela, mogla bi smanjiti osjetljivost MSP-ova na takve novčane kazne.

Građani EU-a

Očekuje se da će učinkovitija provedba kaznenog zakonodavstva u području okoliša imati pozitivan učinak na društvo u cjelini. Osim kvalitete životnih koristi povezanih sa zaštitom okoliša, smanjenjem kriminalnih aktivnosti podupire se bolje upravljanje, smanjenje korupcije i smanjenje rizika koji predstavljaju velike organizirane kriminalne skupine.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U ovoj procjeni učinka nije utvrđen potencijal za pojednostavnjenje direktive ili smanjenje nepotrebnih troškova.

Direktiva, kao kaznenopravni instrument, ne stvara dodatne troškove za građane, poduzeća i MSP-ove. To je potvrđeno tijekom savjetovanja s dionicima.

Prijedlog će sadržavati niz dodatnih odredaba čiji je cilj osigurati veću preciznost direktive koja je trenutačno vrlo generička, pojasniti njezino područje primjene, dati preciznije definicije kaznenih djela te osigurati učinkovitost, proporcionalnost i odvraćajući učinak kazni. Time će se tijelima država članica pojednostavniti i olakšati praktična provedba te će se tako osigurati bolje postizanje ciljeva direktive.

Prijedlog sadržava i nove odredbe kojima se od država članica zahtijeva da poduzmu posebne mjere kojima će se osigurati učinkovita provedba direktive u praksi (mjere osposobljavanja,

mjere informiranja, mjere jačanja prekogranične suradnje, mjere u cilju osiguravanja potrebnih resursa itd.). Iako se čini da su to nove obveze koje stvaraju troškove za države članice, predmetnim odredbama zapravo se izričito utvrđuje što je u svakom slučaju obveza države članice. Države članice nisu dužne samo prenijeti direktivu u nacionalno zakonodavstvo, već moraju poduzeti i potrebne praktične provedbene mjere. Evaluacija je pokazala da je praktična provedba manjkava u svim državama članicama i u cijelom lancu izvršavanja zakonodavstva. Obveze iz direktive stoga su potrebne kako bi se osigurala usklađenost država članica. Provedbene mjere koje se zahtijevaju u prijedlogu jesu mjere za koje su stručnjaci utvrdili da su najrelevantnije za provedbu nacionalnih odredaba kojima se prenosi direktiva. Osposobljavanje se posebno navodi kao ključna potreba za poboljšanje izvršavanja zakonodavstva u pogledu kaznenih djela protiv okoliša.

- **Temeljna prava**

Direktiva će vjerojatno imati pozitivan učinak na razinu zaštite okoliša, koja je predmet članka 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Poboljšanjem stanja okoliša pridonijet će se fizičkoj dobrobiti (zdravlju) građana – to je obuhvaćeno ljudskim dostojanstvom. Stoga će to pozitivno utjecati i na pravo na život (članak 2. Povelje), pravo na tjelesni integritet (članak 3.), brigu za djecu i njihovu dobrobit (članak 24.), pravo na radne uvjete koji čuvaju zdravlje (članak 31.) te pravo na preventivnu i drugu zdravstvenu zaštitu (članak 35.).

Ova direktiva, kao kaznenopravni instrument, morat će se prenijeti u nacionalno pravo poštujući temeljna prava i načela iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), kako su priznata u UEU-u. Konkretno, trebalo bi je prenijeti i primjenjivati uz dužno poštovanje prava na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje), slobode poduzetništva (članak 16.), pretpostavke nedužnosti i prava na obranu (članak 48.), načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni (članak 49.) te prava da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo (članak 50.). Pri provedbi ove direktive države članice trebale bi osigurati poštovanje postupovnih prava osumnjičenih ili optuženih osoba u kaznenom postupku. Obvezama na temelju ove direktive ne dovode se u pitanje obveze država članica u skladu s pravom EU-a o postupovnim pravima u kaznenim postupcima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Trenutačni prijedlog ima zanemariv utjecaj na proračun država članica i Komisije. Posebne informacije o financijskim posljedicama za Komisiju mogu se pronaći u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom zakonodavnom paketu.

Komisija ima dvije vrste troškova: jednokratni i ponavljajući. Prvi financijski učinci za Komisiju povezani su s petim ciljem revizije: poboljšanje prikupljanja statističkih podataka i izvješćivanja o kaznenim djelima protiv okoliša. Troškovi Komisije za taj cilj 2025. iznose 155 000 EUR. Taj ukupni trošak podijeljen je na tri vrste rashoda. Prvo, definicija minimalnih standarda stajat će 110 000 EUR i jednokratni je trošak koji će nastati tek 2025. Drugi trošak povezan je s održavanjem standarda i ponavlja se kao godišnji trošak od 16 000 EUR. Posljednji trošak povezan s tim ciljem dvogodišnje je izvješće Komisije o podacima država članica, što je isto tako godišnji ponavljajući trošak od 25 000 EUR.

Osim tih troškova za peti cilj revizije, Komisija će morati predvidjeti još jedan jednokratni trošak za svoje obveze izvješćivanja. U zakonodavnom prijedlogu navodi se da će Komisija morati izraditi dva izvješća. Prvo se odnosi na prenošenje direktive u državama članicama i predstavljat će trošak od 405 000 EUR podijeljenih na trošak zapošljavanja izvođača za izradu studije, tj. 350 000 EUR, i trošak preispitivanja studije koju provodi osoblje Komisije, tj. 54 600 EUR. Drugo izvješće koje Komisija mora izraditi studija je u kojoj će se analizirati

djelotvornost direktive s određenim nizom pokazatelja. Troškovi te studije, koja će se provesti nakon završetka trenutačnog VFO-a, iznosit će 420 000 EUR.

Stoga bi ukupni troškovi za Komisiju 2025. iznosili 560 000 EUR, a ponavljajući godišnji troškovi povezani s direktivom iznosili bi 45 000 EUR. Ta evaluacija ne uključuje troškove izrade izvješća o djelotvornosti direktive koje bi bilo izrađeno nakon trenutačnog VFO-a.

Financijske posljedice direktive za države članice povezane su s trima ciljevima njezine revizije: poboljšanje učinkovite suradnje i koordinacije među državama članicama (cilj 4.), poboljšanje prikupljanja statističkih podataka i izvješćivanja o kaznenim djelima protiv okoliša (cilj 5.) te poboljšanje učinkovitog funkcioniranja lanca izvršavanja zakonodavstva (cilj 6.).

Kad je riječ o cilju 4., za sve države članice utvrdit će se dva skupa troškova: za istražne alate i za uspostavu nacionalnih kontaktnih točaka. Podaci o istražnim alatima nisu bili dostupni kako bi se omogućila početna procjena troškova. Međutim, za uspostavu nacionalnih kontaktnih točaka troškovi za sve države članice varirat će između 475 600 EUR i 792 700 EUR, ovisno o opciji koju odaberu države članice.

Kad je riječ o cilju 5., može se utvrditi nekoliko vrsta troškova za države članice. Dva su jednokratni su troškovi: za uspostavu nacionalnog postupka koordinacije, što bi iznosilo 146 200 EUR za sve države članice, i za utvrđivanje minimalnih standarda, što bi iznosilo 280 000 EUR. Dva troška povezana s ciljem 5. nisu jednokratna, već se ponavljaju. Prvo, države članice morat će održavati standarde, a trošak toga za sve države članice trebao bi iznositi 35 000 EUR. Troškovi koordinacije, prikupljanja i izvješćivanja iznosit će 220 000 EUR za sve države članice. To znači da ukupni iznos troškova za države članice za cilj 5. iznosi oko 683 000 EUR.

Kad je riječ o cilju 6., države članice ponovno bi imale nekoliko vrsta troškova: za osposobljavanje, informiranje javnosti, definiranje i provedbu nacionalnih strategija i povećanje broja zaposlenih. Budući da je osposobljavanje jedna od glavnih mjera potpore iz direktive, procijenjeno je da će trošak osposobljavanja za sve države članice iznositi 7 800 000 EUR. Troškove povezane s nacionalnim strategijama trebalo bi podijeliti na jednokratne i ponavljajuće troškove. Troškovi utvrđivanja i prve provedbe nacionalnih strategija iznosit će 864 000 EUR za sve države članice. Nakon završetka tog prvog dijela države članice imat će ponavljajuće troškove koji su procijenjeni na 325 000 EUR za sve države članice. Naposljetku, povećanje broja zaposlenih povezano s ovom direktivom procijenjeno je na 4 milijuna EUR za sve države članice. Stoga svi troškovi za cilj 6. iznose oko 13 milijuna EUR za sve države članice.

Te bi troškove trebalo procijeniti u odnosu na iznose gubitaka do kojih je došlo uslijed kaznenih djela protiv okoliša. Prema procjenama UNEP-a i Interpola objavljenima u lipnju 2016., godišnji gubitak uzrokovan kaznenim djelima protiv okoliša iznosi između 91 milijarde USD i 258 milijardi USD.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Prijedlogom se nastoje ispraviti nedostaci postojeće direktive te se stoga utvrđuju različite mjere za provedbu, praćenje, evaluaciju i izvješćivanje.

Prvo, nakon stupanja direktive na snagu bit će potrebno provedbenim aktom utvrditi minimalne standarde za izvješćivanje i prikupljanje statističkih podataka o kaznenim djelima protiv okoliša. Najkasnije godinu dana nakon stupanja direktive na snagu države članice

morat će izraditi nacionalnu strategiju za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i akcijski plan za prenošenje direktive. Time će se Komisiji omogućiti da ocijeni prenošenje revidirane direktive u nacionalno zakonodavstvo država članica i njihovu predanost učinkovitijem suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša.

Plan provedbe i mehanizmi evaluacije i izvješćivanja ne prestaju nakon stupanja direktive na snagu. Države članice imat će 18 mjeseci nakon stupanja direktive na snagu da je prenesu u nacionalno zakonodavstvo. Dvije godine nakon isteka tog razdoblja prenošenja Komisija će morati izraditi izvješće o načinu na koji su države članice prenijele direktivu. Pet godina nakon završetka razdoblja prenošenja Komisija mora izraditi studiju o djelotvornosti direktive kako bi ocijenila njezinu dodanu vrijednost. Osim tih postupaka praćenja, države članice svake dvije godine moraju izraditi izvješće koje sadržava informacije koje se odnose na direktivu, kao što su njihova nacionalna strategija ili mjere koordinacije i suradnje. Na temelju podataka koje dostave države članice, Komisija će izraditi i statistička izvješća o kaznenim djelima protiv okoliša.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Članak 1.: Predmet

Ovom se odredbom utvrđuje svrha direktive, a posebno njezin cilj podupiranja zaštite okoliša utvrđivanjem kaznenih djela i sankcija.

Članak 2.: Definicije

Ova odredba sadržava definicije pojmova koji se upotrebljavaju u direktivi, uključujući dorađenu definiciju pojma „nezakonitost” za potrebe definiranja kaznenih djela protiv okoliša.

Članak 3.: Kaznena djela

U ovoj se odredbi opisuju kaznena djela obuhvaćena ovom direktivom. Neka su kaznena djela obuhvaćena postojećom direktivom, neka su izmijenjene i pojašnjene verzije postojećih, a neka su nova kaznena djela. Nadalje, pojmovi koji se upotrebljavaju u definiciji kaznenih djela pojašnjeni su tako da se njima određuju elementi koje treba uzeti u obzir pri istrazi, kaznenom progonu i donošenju presuda za kaznena djela: konkretno, „značajna šteta”, „mogle bi” uzrokovati štetu i „neznatna količina”.

Članak 4.: Poticanje, pomaganje i pokušaj

Člankom 4. kriminalizira se poticanje te pomaganje u počinjenju kaznenih djela iz članka 3. stavka 1. Osim toga, kriminaliziran je i pokušaj počinjenja određenih kaznenih djela navedenih u članku 4.

Članak 5.: Kazne za fizičke osobe

Ovim se člankom utvrđuju minimalni standardi kako bi se osiguralo da kaznena djela iz članaka 3. i 4. budu kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama. Osim toga, prijedlogom se zahtijeva da države članice uvedu posebne razine i vrste sankcija za kaznena djela protiv okoliša. Predložena kategorizacija odražava ozbiljnost kaznenih djela. Na primjer, u stavku 2. navodi se da bi kaznena djela iz članka 3. trebala biti kažnjiva maksimalnom kaznom zatvora od najmanje deset godina ako uzrokuju ili bi mogla uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe.

Cilj je stavka 5. da države članice poduzmu mjere kojima bi se osiguralo da kaznena djela iz članaka 3. i 4. mogu podlijegati dodatnim sankcijama i mjerama kako bi se omogućio prilagođen odgovor na različite vrste kriminalnog ponašanja.

Članak 6.: Odgovornost pravnih osoba

Ovaj članak sadržava obveze osiguranja odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela iz članaka 3. i 4. ako su takva kaznena djela počinjena u njihovu korist. Tim se člankom predviđa i da bi države članice trebale osigurati da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za nedostatak nadzora i kontrole koji je omogućio počinjenje kaznenog djela iz članaka 3. i 4. u korist pravne osobe. Nadalje, odgovornost pravne osobe ne bi trebala isključivati kaznene postupke protiv fizičkih osoba.

Članak 7.: Sankcije za pravne osobe

U ovom se članku utvrđuju sankcije koje se primjenjuju na pravne osobe uključene u kaznena djela obuhvaćena ovim prijedlogom.

Članak 8.: Otegotne okolnosti

Ovim se člankom utvrđuju otegotne okolnosti koje treba uzeti u obzir pri primjeni sankcija za kazneno djelo iz članaka 3. i 4.

Članak 9.: Olakotne okolnosti

Ovim se člankom utvrđuju olakotne okolnosti koje treba uzeti u obzir pri primjeni sankcija za kazneno djelo iz članaka 3. i 4.

Članak 10.: Zamrzavanje i oduzimanje

Ovom se odredbom osigurava da države članice nadležnim tijelima omoguće zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima obuhvaćenima ovim prijedlogom.

Članak 11.: Rokovi zastare za kaznena djela

U ovom se članku utvrđuju odredbe o rokovima zastare kako bi se nadležnim tijelima omogućilo da tijekom određenog razdoblja istražuju i kazneno gone kaznena djela obuhvaćenima ovim prijedlogom i donose presude o njima.

Članak 12.: Nadležnost

Ovim se člankom utvrđuju odredbe o nadležnosti kako bi se osiguralo da države članice uspostave nadležnost za kaznena djela obuhvaćena prijedlogom te da obavijeste Komisiju ako odluče proširiti tu nadležnost u posebnim slučajevima u kojima je kazneno djelo počinjeno izvan njihova državnog područja.

Članak 13.: Zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela protiv okoliša ili pomažu u istrazi

Ova se odredba odnosi na zaštitu osoba kao što su zviždači, borci za zaštitu okoliša i drugi koji prijavljuju informacije ili pružaju dokaze u istrazi povezanoj s kaznenim djelima protiv okoliša.

Članak 14.: Prava zainteresirane javnosti na sudjelovanje u postupku

Ova se odredba odnosi na postupovna prava na sudjelovanje u kaznenom postupku, koja bi se trebala dodijeliti zainteresiranoj javnosti kako je utvrđeno u članku 2.

Članak 15.: Sprečavanje

Ovom se odredbom od država članica zahtijeva da poduzmu preventivne mjere za smanjenje broja kaznenih djela protiv okoliša.

Članak 16.: Resursi

Cilj je ove odredbe osigurati da nacionalna tijela koja otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima imaju dovoljan broj kvalificiranog

osoblja i dovoljno financijskih, tehničkih i tehnoloških resursa potrebnih za učinkovito obavljanje svojih zadaća.

Članak 17.: Osposobljavanje

Cilj je ove odredbe poboljšati aktivnosti osposobljavanja u cijelom lancu izvršavanja zakonodavstva kako bi se osiguralo da sve uključene strane imaju potrebne specijalizirane vještine i sposobnosti za učinkovito obavljanje svojih uloga.

Članak 18.: Istražni alati

Ovom se odredbom utvrđuje da se za istragu kaznenih djela iz članaka 3. i 4. na raspolaganje moraju staviti posebni istražni alati.

Članak 19.: Koordinacija i suradnja među nadležnim tijelima unutar država članica

Ovom se odredbom od država članica zahtijeva da osiguraju koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim svojim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša i borbu protiv njih.

Članak 20.: Nacionalna strategija za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša

Cilj je ove odredbe osigurati strateški pristup suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša i uključuje aspekte s kojima se treba pozabaviti u okviru nacionalne strategije koju će biti potrebno donijeti u svakoj državi članici.

Članak 21.: Prikupljanje podataka i statistika

Ovom se odredbom rješava potreba za sustavnim prikupljanjem informacija o nastojanjima u području suzbijanja kaznenih djela protiv okoliša i za pružanjem statističkih podataka o kaznenim djelima protiv okoliša. Njome se od država članica zahtijeva da prikupljaju, objavljuju i šalju relevantne statističke podatke Komisiji. Njome se osim toga utvrđuje obveza Komisije da redovito objavljuje izvješće na temelju statističkih podataka koje dostavljaju države članice. Cilj je ove odredbe i pomoći u rješavanju problema trenutačne ograničene dostupnosti podataka o kaznenim djelima protiv okoliša, što bi pomoglo u evaluaciji učinkovitosti nacionalnih sustava u suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša.

Članak 22.: Provedbene ovlasti

Ovom se odredbom dopunjuje članak 25. i nastoji se osnažiti obveza država članica da šalju statističke podatke Komisiji tako što se od Komisije zahtijeva da donese provedbeni akt kojim se utvrđuju minimalni zajednički standardi za izvješćivanje o statističkim podacima.

Članak 23.: Postupak odbora

Ova se odredba odnosi na potrebu da Komisiji pri donošenju nacrta provedbenog akta pomaže odbor.

Članci 24., 25., 26., 27., 28. i 29.

Ovi članci sadržavaju dodatne odredbe o prenošenju direktive u zakonodavstvo država članica, izvješćivanju država članica, evaluaciji i izvješćivanju Komisije, stupanju na snagu i primjeni Direktive 2005/35/EZ i zamjeni Direktive 2008/99/EZ ovom direktivom.

2021/0422 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni Direktive 2008/99/EZ

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 83. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[19],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) U skladu s člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i člankom 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Unija radi na tome da osigura visoku razinu zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša.

(2) Unija je i dalje zabrinuta zbog porasta broja kaznenih djela protiv okoliša i njihovih učinaka, čime se narušava učinkovitost zakonodavstva Unije u području okoliša. Osim toga, ta se kaznena djela sve više šire izvan granica država članica u kojima su počinjena. Takva kaznena djela predstavljaju prijetnju za okoliš te je stoga potrebno reagirati na odgovarajući i učinkovit način.

(3) Postojeći sustavi sankcija na temelju Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[20] i sektorsko pravo u području okoliša nisu bili dovoljni da se u svim područjima politike zaštite okoliša postigne usklađenost s pravom Unije o zaštiti okoliša. Poštovanje zakona trebalo bi se ojačati postojanjem kaznenih sankcija kojima se pokazuje društvena osuda kvalitativno drukčije naravi u usporedbi s administrativnim sankcijama.

(4) Trebalo bi poboljšati učinkovitu istragu, kazneni progon i donošenje presuda povezanih s kaznenim djelima protiv okoliša. Trebalo bi revidirati popis kaznenih djela protiv okoliša iz Direktive 2008/99/EZ i dodati dodatne kategorije kaznenih djela na temelju najozbiljnijih povreda prava Unije u području okoliša. Trebalo bi ojačati odredbe o sankcijama kako bi se pojačao njihov odvraćajući učinak, kao i lanac izvršavanja zakonodavstva zadužen za otkrivanje, istragu i kazneni progon kaznenih djela protiv okoliša te donošenje presuda u tim postupcima.

(5) Države članice trebale bi kriminalizirati kategorije kaznenih djela i osigurati veću preciznost definicija kategorija kaznenih djela te usklađivanje u pogledu vrsta i razina sankcija.

---

19 SL L, , str. .

20 Direktiva 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (SL L 328, 6.12.2008., str. 28.).

(6) Države članice u svojem bi nacionalnom zakonodavstvu trebale predvidjeti kaznene sankcije za ozbiljne povrede odredaba prava Unije o zaštiti okoliša. U okviru zajedničke ribarstvene politike pravom Unije predviđa se sveobuhvatan skup pravila za kontrolu i izvršavanje zakonodavstva u skladu s Uredbom (EZ) br. 1224/2009[21] i Uredbom (EZ) br. 1005/2008 u slučaju teških prekršaja, uključujući one kojima se nanosi šteta morskom okolišu. U okviru tog sustava države članice imaju izbor između administrativnih i/ili kaznenopravnih sustava sankcija. U skladu s Komunikacijom Komisije o europskom zelenom planu[22] i strategijom EU-a za bioraznolikost do 2030.[23], određena namjerna nezakonita ponašanja obuhvaćena Uredbom (EZ) br. 1224/2009 i Uredbom (EZ) br. 1005/2008[24] trebala bi se utvrditi kao kaznena djela.

(7) Kako bi se smatralo kaznenim djelom protiv okoliša u skladu s ovom Direktivom, postupanje bi trebalo biti nezakonito u skladu s pravom Unije o zaštiti okoliša ili nacionalnim zakonima, administrativnim propisima ili odlukama kojima se provodi to pravo Unije. Trebalo bi definirati ponašanje koje čini svaku kategoriju kaznenog djela i, prema potrebi, odrediti prag iznad kojeg bi se postupanje kriminaliziralo. Takvo bi se ponašanje trebalo smatrati kaznenim djelom ako je počinjeno namjerno i, u određenim slučajevima, ako je počinjeno iz krajnje nepažnje. Nezakonito postupanje koje uzrokuje smrt ili ozbiljnu ozljedu osoba, značajnu štetu ili veliku opasnost od značajne štete za okoliš ili se na drugi način smatra posebno štetnim za okoliš predstavlja kazneno djelo ako je počinjeno s krajnjom nepažnjom. Države članice i dalje mogu donijeti ili zadržati stroža pravila kaznenog prava u tom području.

(8) Postupanje bi se trebalo smatrati nezakonitim i ako se provodi na temelju odobrenja nadležnog tijela u državi članici ako je takvo odobrenje dobiveno prijevarom ili korupcijom, iznudom ili prisilom. Osim toga, subjekti bi trebali poduzeti potrebne korake kako bi se uskladili sa zakonskim i drugim propisima koji se odnose na zaštitu okoliša te se primjenjuju kada provode svoje djelatnosti, uključujući ispunjavanjem svojih obveza, kako je utvrđeno u primjenjivim propisima EU-a i nacionalnim propisima, u postupcima kojima se uređuju izmjene ili ažuriranja postojećih odobrenja.

(9) Okoliš bi trebao biti zaštićen u širem smislu, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 3. UEU-a i članku 191. UFEU-a, obuhvaćajući sve prirodne resurse – zrak, vodu, tlo, divlju faunu i floru, uključujući staništa – kao i usluge koje pružaju prirodni resursi.

(10) Ubrzanje klimatskih promjena, gubitak bioraznolikosti i uništavanje okoliša te njihove vidljive razorne posljedice doveli su do toga da je zelena tranzicija prepoznata kao ključan cilj našeg doba i pitanje međugeneracijske pravednosti. Stoga bi, kad se zakonodavstvo Unije obuhvaćeno ovom Direktivom bude razvijalo, ovom Direktivom

---

21 Provedbena uredba Komisije (EU) br. 404/2011 od 8. travnja 2011. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009 o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike, (SL L 112, 30.4.2011., str. 1.–153.).

22 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA, Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

23 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote, COM(2020) 380 final.

24 Uredba Vijeća (EZ) br. 1005/2008 od 29. rujna 2008. o uspostavi sustava Zajednice za sprečavanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, odvraćanje od njega i njegovo zaustavljanje, o izmjeni uredaba (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1936/2001 i (EZ) br. 601/2004 i o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 1093/94 i (EZ) br. 1447/1999, (SL L 286, 29.10.2008., str. 1.–32.).

trebalo obuhvatiti i svako ažurirano ili izmijenjeno zakonodavstvo Unije koje je obuhvaćeno opsegom kaznenih djela definiranih ovom Direktivom ako obveze na temelju prava Unije ostanu sadržajno nepromijenjene. Međutim, kad se novim pravnim instrumentima zabranjuju nova ponašanja štetna za okoliš, ovu bi Direktivu trebalo izmijeniti kako bi se kategorijama kaznenih djela dodale i nove ozbiljne povrede prava Unije u području okoliša.

(11) Kvalitativne i kvantitativne pragove koji se upotrebljavaju za definiranje kaznenih djela protiv okoliša trebalo bi pojasniti tako da se osigura neiscrpan popis okolnosti koje bi tijela koja provode istrage i kazneno gone kaznena djela te donose presude o njima trebala uzeti u obzir pri procjeni takvih pragova. Time bi se trebala promicati dosljedna primjena Direktive i učinkovitije suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša te zajamčiti pravna sigurnost. Međutim, takvi pragovi ili njihova primjena ne bi smjeli pretjerano otežati istragu i kazneni progon kaznenih djela ili donošenje presuda o njima.

(12) U kaznenim postupcima i suđenjima trebalo bi uzeti u obzir uključenost organiziranih kriminalnih skupina koje djeluju na načine koji negativno utječu na okoliš. Kazneni postupci trebali bi se baviti korupcijom, pranjem novca, kiberkriminalitetom i krivotvorenjem isprava te, kad je riječ o poslovnim aktivnostima, namjerom počinitelja da ostvari najveću moguću dobit ili uštedu troškova ako do njih dođe u kontekstu kaznenih djela protiv okoliša. Ti oblici kaznenih djela često su povezani s oblicima teških kaznenih djela protiv okoliša te ih stoga ne bi trebalo rješavati u zasebnim postupcima. U tom je pogledu posebno zabrinjavajuće da su počinjena neka kaznena djela protiv okoliša a da su pritom nadležne uprave ili službenici koji obavljaju svoju javnu dužnost to tolerirali ili aktivno podupirali. U određenim slučajevima to čak može poprimiti razmjere korupcije. Primjeri su takvih ponašanja inspekcije koje zatvaraju oči pred povredama zakona o zaštiti okoliša ili o tome šute, namjerno izostavljanje inspekcija ili kontrola, primjerice u pogledu toga poštuje li nositelj dozvole uvjete dozvole, odluke ili glasovi u korist izdavanja nezakonitih dozvola ili izdavanje krivotvorenih ili neistinitih povoljnih izvješća.

(13) Poticanje i pomaganje u odnosu na počinjena kaznena djela isto bi tako trebalo biti kažnjivo. Pokušaj počinjenja kaznenog djela koje uzrokuje smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe, značajnu štetu za okoliš ili će vjerojatno uzrokovati značajnu štetu za okoliš ili se na drugi način smatra posebno štetnim isto bi se tako trebao smatrati kaznenim djelom ako je počinjen namjerno.

(14) Sankcije za kaznena djela trebale bi biti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne. U tu svrhu trebalo bi utvrditi najniže razine maksimalnog trajanja kazne zatvora za fizičke osobe. Dodatne sankcije često se smatraju učinkovitijima od financijskih sankcija, posebno za pravne osobe. Stoga bi dodatne sankcije ili mjere trebale biti dostupne u kaznenim postupcima. Trebale bi uključivati obvezu dovođenja okoliša u prvobitno stanje, isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije, te povlačenje dozvola i odobrenja. Time se ne dovodi u pitanje diskrecijsko pravo sudaca ili sudova u kaznenim postupcima da izreknu odgovarajuće sankcije u pojedinačnim slučajevima.

(15) Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, i pravne osobe trebale bi se smatrati kazneno odgovornima za kaznena djela protiv okoliša u skladu s ovom Direktivom. Države članice čijim nacionalnim pravom nije predviđena kaznena odgovornost pravnih osoba trebale bi osigurati da njihovi sustavi administrativnih sankcija sadržavaju učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne vrste i razine sankcija utvrđene u

ovoj Direktivi kako bi se postigli njezini ciljevi. Trebalo bi uzeti u obzir financijsku situaciju pravnih osoba kako bi se osigurao odvraćajući učinak izrečene sankcije.

(16) Daljnje usklađivanje i učinkovitost razina sankcija izrečenih u praksi trebalo bi poticati zajedničkim otegotnim okolnostima koje odražavaju težinu počinjenog kaznenog djela. Ako je prouzročena smrt ili teška ozljeda osobe i ako ti elementi već nisu sastavni dio kaznenog djela, to bi se moglo smatrati otegotnim okolnostima. Isto tako, ako kazneno djelo protiv okoliša uzrokuje značajnu i nepovratnu ili dugotrajnu štetu cijelom ekosustavu, to bi zbog svoje ozbiljnosti trebala biti otegotna okolnost, među ostalim u slučajevima koji su usporedivi s ekocidima. Budući da su nezakonita dobit ili rashodi koji se mogu ostvariti ili izbjeći kaznenim djelima protiv okoliša važan poticaj počiniteljima, trebalo bi ih uzeti u obzir pri utvrđivanju odgovarajuće razine sankcioniranja u pojedinačnom slučaju.

(17) Ako su kaznena djela trajne prirode, trebalo bi im što prije stati na kraj. Ako su počinitelji kaznenog djela ostvarili financijsku dobit, trebalo bi oduzeti tu dobit.

(18) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje opća pravila i načela nacionalnog kaznenog prava u pogledu izricanja, primjene ili izvršavanja kazni u skladu s konkretnim okolnostima svakog pojedinačnog slučaja.

(19) Države članice trebale bi utvrditi pravila o rokovima zastare potrebnima kako bi im se omogućilo učinkovito suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila kojima se ne utvrđuju rokovi zastare za istragu, kazneni progon i izvršavanje.

(20) Obvezama iz ove Direktive da se predvide kaznene sankcije države članice ne bi se trebale izuzeti od obveze da u nacionalnom pravu predvide administrativne sankcije i druge mjere za povrede utvrđene u zakonodavstvu Unije o okolišu.

(21) Države članice trebale bi jasno definirati područje primjene upravnog i kaznenog prava u pogledu kaznenih djela protiv okoliša u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Pri primjeni nacionalnog prava u koje se prenosi ova Direktiva države članice trebale bi osigurati da se izricanjem kaznenih i administrativnih sankcija poštuju načela Povelje Europske unije o temeljnim pravima, uključujući zabranu *ne bis in idem*.

(22) Nadalje, pravosudna i upravna tijela u državama članicama trebala bi imati na raspolaganju niz kaznenih sankcija i drugih mjera za suzbijanje različitih vrsta kriminalnog ponašanja na prilagođen i učinkovit način.

(23) S obzirom na mobilnost počiniteljâ nezakonitog ponašanja obuhvaćenog ovom Direktivom, u kombinaciji s prekograničnom prirodom kaznenih djela i mogućnošću prekograničnih istraga, države članice trebale bi utvrditi nadležnost u cilju učinkovitog suzbijanja takvog ponašanja.

(24) Kaznena djela protiv okoliša štete prirodi i društvu. Prijavljivanjem povreda prava Unije u području okoliša ljudi obavljaju uslugu od javnog interesa i imaju ključnu ulogu u otkrivanju i sprečavanju takvih povreda, a time i u zaštiti dobrobiti društva. Pojedinci koji su u kontaktu s nekom organizacijom u kontekstu svojih aktivnosti povezanih s poslom često prvi steknu saznanja o prijetnjama ili šteti za javni interes i okoliš. Osobe koje prijavljuju nepravilnosti nazivaju se zviždačima. Potencijalni zviždači često se zbog straha od osvete boje prijaviti ono što ih zabrinjava ili na što

sumnjaju. Takve bi osobe trebale imati koristi od uravnotežene i učinkovite zaštite zviždača utvrđene u Direktivi (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća[25].

(25) I druge osobe mogu posjedovati dragocjene informacije o mogućim kaznenim djelima protiv okoliša. One mogu biti pripadnici pogođene zajednice ili članovi društva u cjelini koji aktivno sudjeluju u zaštiti okoliša. Takve osobe koje prijavljuju kaznena djela protiv okoliša i osobe koje surađuju u kaznenom progonu takvih kaznenih djela trebale bi dobiti potrebnu potporu i pomoć u kontekstu kaznenog postupka kako ne bi bile u nepovoljnom položaju zbog svoje suradnje, već kako bi ih se poduprlo i kako bi im se pomoglo. Te bi osobe trebalo isto tako zaštititi od uznemiravanja ili neopravdanog kaznenog progona zbog prijavljivanja takvih kaznenih djela ili njihove suradnje u kaznenim postupcima.

(26) Budući da se priroda ne može zastupati u kaznenom postupku kao žrtva, predstavnicima zainteresirane javnosti, kako je utvrđeno u ovoj Direktivi uzimajući u obzir članak 2. stavak 5. i članak 9. stavak 3. Aarhuške konvencije[26], u svrhu učinkovitog kaznenog progona trebalo bi omogućiti djelovanje u ime okoliša kao javnog dobra, unutar pravnog okvira država članica i prema relevantnim postupovnim pravilima.

(27) Nedostatak resursa i izvršnih ovlasti za nacionalna tijela koja otkrivaju, istražuju, kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima stvara prepreke učinkovitom sprečavanju i kažnjavanju kaznenih djela protiv okoliša. Konkretno, nedostatak sredstava može spriječiti tijela da uopće poduzmu ikakve mjere ili ograničiti njihove aktivnosti izvršavanja zakonodavstva, čime se počiniteljima omogućuje da izbjegnu odgovornost ili izricanje kazne, što ne odgovara težini kaznenog djela. Stoga bi trebalo utvrditi minimalne kriterije u pogledu resursa i izvršnih ovlasti.

(28) Učinkovito funkcioniranje lanca izvršavanja zakonodavstva ovisi o nizu specijaliziranih vještina. Budući da složenost izazova koje predstavljaju kaznena djela protiv okoliša i tehnička priroda takvih kaznenih djela zahtijevaju multidisciplinarni pristup, potrebna je visoka razina pravnog znanja i tehničke stručnosti te visoka razina osposobljavanja i specijalizacije u svim relevantnim nadležnim tijelima. Države članice trebale bi osigurati osposobljavanje primjereno funkciji onih koji otkrivaju, istražuju, kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala stručnost i djelotvornost lanca izvršavanja zakonodavstva, države članice trebale bi razmotriti da se kazneni predmeti povezani s okolišem dodijele specijaliziranim istražnim jedinicama, tužiteljima i kaznenim sucima. Na općim kaznenim sudovima mogla bi se formirati specijalizirana sudačka vijeća. Sva relevantna izvršna tijela trebala bi imati na raspolaganju tehnička stručna znanja.

(29) Kako bi se osigurala uspješna provedba, države članice trebale bi staviti na raspolaganje učinkovite istražne alate za kaznena djela protiv okoliša, kao što su oni koji postoje u njihovu nacionalnom pravu za borbu protiv organiziranog kriminala ili drugih teških kaznenih djela. Ti bi alati trebali uključivati, među ostalim, presretanje komunikacija, prikriveni nadzor, uključujući elektronički nadzor, kontrolirane isporuke, praćenje bankovnih računa i druge alate za financijsku istragu. Ti bi se alati

[25] Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije, (SL L 305/17).

[26] Konvencija Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša.

trebali primjenjivati u skladu s načelom proporcionalnosti te u cijelosti u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. U skladu s nacionalnim pravom, priroda i težina kaznenih djela koja se istražuju trebale bi opravdati primjenu tih istražnih alata. Mora se poštovati pravo na zaštitu osobnih podataka.

(30) Kako bi se osigurao učinkovit, integriran i dosljedan sustav izvršavanja zakonodavstva koji uključuje mjere upravnog, građanskog i kaznenog prava, države članice trebale bi organizirati unutarnju suradnju i komunikaciju među svim dionicima u lancu izvršavanja upravnog i kaznenog zakonodavstva te između subjekata koji provode kaznene i korektivne sankcije. U skladu s primjenjivim pravilima, države članice trebale bi surađivati i posredstvom agencija EU-a, posebno Eurojusta i Europola, kao i s tijelima EU-a, uključujući Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), u njihovim područjima nadležnosti.

(31) Kako bi se osigurao dosljedan pristup suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša, države članice trebale bi donijeti, objaviti i periodično preispitivati nacionalnu strategiju za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, utvrđujući ciljeve, prioritete i odgovarajuće potrebne mjere i resurse.

(32) U cilju učinkovitog suzbijanja kaznenih djela iz ove Direktive, potrebno je da nadležna tijela u državama članicama prikupljaju točne, dosljedne i usporedive podatke o opsegu i trendovima kaznenih djela protiv okoliša, o aktivnostima za njihovo suzbijanje te o rezultatima tih aktivnosti. Ti bi se podaci trebali upotrebljavati za izradu statističkih podataka potrebnih za operativno i strateško planiranje aktivnosti izvršavanja zakonodavstva, kao i za pružanje informacija građanima. Države članice trebale bi prikupljati relevantne statističke podatke o kaznenim djelima protiv okoliša i dostavljati ih Komisiji. Komisija bi trebala redovito ocjenjivati i objavljivati rezultate na temelju podataka koje dostavljaju države članice.

(33) Statistički podaci o kaznenim djelima protiv okoliša prikupljeni u skladu s ovom Direktivom trebali bi biti usporedivi među državama članicama i prikupljeni na temelju zajedničkih minimalnih standarda. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu utvrđivanja standardnog formata za dostavu statističkih podataka. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[27].

(34) Obvezama na temelju ove Direktive ne dovodi se u pitanje pravo Unije o postupovnim pravima u kaznenim postupcima. Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi osigurati da se u cijelosti poštuju postupovna prava osumnjičenih ili optuženih osoba u kaznenom postupku.

(35) Alternative – izbrišite jednu opciju u skladu s odabirom IRL-a:

(36) [*nesudjelovanje*:] U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. ILI

[sudjelovanje:] U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i

[27] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, Irska je [pismom od …] obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Direktive.

(37) Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[28] dopunjena je Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[29] odredbama o kaznenim djelima i sankcijama za ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova. Takva kaznena djela i kazne trebali bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive. Stoga bi za države članice koje sudjeluju u ovoj Direktivi trebalo na odgovarajući način zamijeniti Direktivu 2009/123/EZ.

(38) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(39) S obzirom na to da države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve ove Direktive, a to je osigurati zajedničke definicije kaznenih djela protiv okoliša i postojanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih kaznenih sankcija za teška kaznena djela protiv okoliša, nego se zbog opsega i učinaka ove Direktive oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(40) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata posebno Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, uključujući zaštitu osobnih podataka, slobodu izražavanja i informiranja, slobodu poduzetništva, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu, načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni te pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo. Ovom se Direktivom nastoji osigurati potpuno poštovanje tih prava i načela i trebalo bi je provesti u skladu time,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija kako bi se učinkovitije zaštitio okoliš.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „nezakonito” znači postupanje kojim se krši jedno od sljedećeg:

(a) zakonodavstvo Unije, koje neovisno o svojoj pravnoj osnovi pridonosi ostvarivanju ciljeva politike Unije o zaštiti okoliša kako je utvrđeno u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije;

[28] Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.).

[29] Direktiva 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 280, 27.10.2009., str. 52.).

(b) zakon, upravni propis države članice ili odluka koju je donijelo nadležno tijelo države članice kojima se provodi zakonodavstvo Unije iz točke (a).

Postupanje se smatra nezakonitim čak i ako se provodi na temelju odobrenja nadležnog tijela u državi članici ako je takvo odobrenje dobiveno prijevarom ili korupcijom, iznudom ili prisilom.

(2) „stanište unutar zaštićenog područja” znači svako stanište vrsta za koje je neko područje označeno kao posebno zaštićeno područje u skladu s člankom 4. stavkom 1. ili stavkom 2. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[30] ili svako prirodno stanište ili stanište vrsta za koje je neko područje označeno kao posebno područje zaštite u skladu s člankom 4. stavkom 4. Direktive Vijeća 92/43/EEZ[31];

(3) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt koji ima takav status u okviru primjenjivog nacionalnog prava, osim državnih ili javnih tijela koja izvršavaju funkcije državne vlasti i javnih međunarodnih organizacija;

(4) „zainteresirana javnost” znači osobe na koje utječu ili bi mogla utjecati kaznena djela iz članaka 3. ili 4. Za potrebe ove definicije, smatra se da su zainteresirane osobe one koje imaju dovoljan interes ili koje tvrde da im je povrijeđeno pravo, kao i nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša i ispunjavaju sve razmjerne zahtjeve prema nacionalnom pravu;

(5) „žrtva” ima značenje koje joj je dodijeljeno u članku 2. stavku 1. točki (a) Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća[32].

Članak 3.

Kaznena djela

1. Države članice osiguravaju da je sljedeće postupanje kazneno djelo ako je nezakonito i ako je počinjeno namjerno:

(a) ispuštanje, emisija ili uvođenje količine materijala ili tvari ili ionizirajućeg zračenja u zrak, tlo ili vodu, što uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke;

(b) stavljanje na tržište proizvoda koji, kršenjem zabrane ili nekog drugog zahtjeva, uzrokuje ili bi mogao uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, vode ili tla ili za životinje ili bilje, kao posljedica uporabe proizvoda u većim razmjerima;

(c) proizvodnja, stavljanje na tržište ili uporaba tvari pojedinačno, u smjesama ili proizvodima, uključujući njihovo ugrađivanje u proizvode:

i. ako je ta aktivnost ograničena u skladu s glavom VIII. i Prilogom XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća[33]; ili

---

30 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

31 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

32 Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP, (SL L 315, 14.11.2012., str. 57.–73.).

ii. ako je ta aktivnost zabranjena u skladu s glavom VII. Uredbe (EZ) br. 1907/2006; ili

iii. ako ta aktivnost nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[34]; ili

iv. ako ta aktivnost nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[35]; ili

v. ako je ta aktivnost obuhvaćena Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća[36]; ili

vi. ako je ta aktivnost zabranjena na temelju Priloga I. Uredbi (EU) 2019/1021 Europskog parlamenta i Vijeća[37];

i uzrokuje ili bi mogla uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke;

(d) provedba projekata iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća[38] bez suglasnosti za provedbu projekta ili procjene njihovih učinaka na okoliš, koji uzrokuju ili bi mogli uzrokovati značajnu štetu čimbenicima definiranima u članku 3. stavku 1. Direktive 2011/92/EU;

(e) sakupljanje, prijevoz, oporaba ili zbrinjavanje otpada, nadzor nad takvim postupcima te kontrola lokacija zbrinjavanja, uključujući radnje koje poduzimaju posrednik ili trgovac (gospodarenje otpadom), ako je riječ o nezakonitom postupanju:

i. odnose se na opasni otpad kako je definiran u članku 3. stavku 2. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[39] i provode se u količinama većima od neznatne;

ii. odnose se na drugi otpad osim onog iz točke i. te uzrokuju ili bi mogli uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke;

---

33 Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

34 Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ, (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.–50.).

35 Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.–123.).

36 Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

37 Uredba (EU) 2019/1021 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (SL L 169, 25.6.2019., str. 45.).

38 Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

39 Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i o stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.–30.).

(f) otpremanje otpada u smislu članka 2. stavka 35. Uredbe (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća[40] kad su te pošiljke u količini većoj od neznatne, bilo da je riječ o pojedinačnoj pošiljci ili o više pošiljaka za koje se čini da su povezane;

(g) recikliranje brodova obuhvaćeno područjem primjene Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[41] a da nisu ispunjeni zahtjevi iz članka 6. stavka 2. točke (a) te uredbe;

(h) ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova iz članka 4. stavka 1. Direktive 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[42] o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija, uključujući kaznene sankcije, u bilo koje područje iz članka 3. stavka 1. te direktive, pod uvjetom da ispuštanja s brodova ne zadovoljavaju iznimke iz članka 5. te direktive; ova se odredba ne primjenjuje na pojedinačne slučajeve u kojima ispuštanje s broda ne uzrokuje pogoršanje kakvoće vode, osim ako opetovane radnje istog počinitelja ne dovode do pogoršanja kakvoće vode;

(i) postavljanje, rad ili rastavljanje postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost ili u kojem se skladište ili upotrebljavaju opasne tvari, pripravci ili onečišćujuće tvari koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća[43], Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća[44] ili Direktive 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća[45] i koji uzrokuju ili bi mogli uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke;

(j) izrada, proizvodnja, prerada, rukovanje, korištenje, držanje, skladištenje, prijevoz, uvoz, izvoz ili odlaganje radioaktivnih materijala iz područja primjene Direktive Vijeća 2013/51/Euratom[46], Direktive Vijeća 2014/87/Euratom[47] ili Direktive Vijeća 2013/51/Euratom[48] koji uzrokuju ili bi mogli uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili značajnu štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke;

---

40 Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006., str. 1.).

41 Uredba (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ (SL L 330, 10.12.2013, str. 1.).

42 Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.–21.).

43 Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ Tekst značajan za EGP (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.–37.).

44 Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.–119.).

45 Direktiva 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ (SL L 178, 28.6.2013., str. 66.–106.).

46 Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17.1.2014., str. 1.–73.).

47 Direktiva Vijeća 2014/87/Euratom od 8. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/71/Euratom o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 219, 25.7.2014., str. 42.–52.).

48 Direktiva Vijeća 2013/51/Euratom od 22. listopada 2013. o utvrđivanju zahtjeva za zaštitu zdravlja stanovništva od radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju (SL L 296, 7.11.2013., str. 12.–21.).

(k) zahvaćanje površinskih ili podzemnih voda koje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati značajnu štetu ekološkom stanju ili potencijalu tijela površinskih voda ili količinskom stanju tijela podzemnih voda;

(l) ubijanje, uništavanje, uzimanje, posjedovanje, prodaja ili nuđenje na prodaju primjerka ili primjeraka vrsta divlje faune i flore navedenih u prilozima IV. i V. (kad se na vrste iz Priloga V. primjenjuju iste mjere kao one donesene za vrste iz Priloga IV.) Direktivi Vijeća 92/43/EEZ[49] i vrsta iz članka 1. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[50], osim u slučajevima kad se postupanje odnosi na neznatnu količinu takvih primjeraka;

(m) trgovina primjercima divljih životinjskih ili biljnih vrsta ili njihovim dijelovima ili derivatima navedenima u prilozima A i B Uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97[51], osim u slučajevima kad se postupanje odnosi na neznatnu količinu takvih primjeraka;

(n) stavljanje na tržište Unije ili stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije nezakonito posječenog drva ili proizvoda od drva izrađenih od nezakonito posječenog drva koji su obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća[52], osim u slučajevima kad se postupanje odnosi na neznatnu količinu; [*Ako se Uredba o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010 donese prije ove Direktive, točka (n) zamjenjuje se kaznenim djelom iz područja primjene članka 3. te uredbe.]*

(o) svako ponašanje koje uzrokuje pogoršanje staništa unutar zaštićenog područja u smislu članka 6. stavka 2. Direktive 92/43/EEZ kad je to pogoršanje znatno;

(p) unošenje ili širenje invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji:

i. ako se tim postupanjem krše ograničenja iz članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[53];

ii. ako se tim postupanjem krši uvjet iz dozvole izdane u skladu s člankom 8. ili odobrenja dodijeljenog u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 1143/2014 i uzrokuje ili bi se mogla uzrokovati smrt ili ozbiljna ozljeda bilo koje osobe ili značajna šteta za kvalitetu zraka, kakvoću tla ili kvalitetu vode, ili za životinje ili biljke;

(q) proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba, emisija ili ispuštanje tvari koje oštećuju ozonski omotač definiranih u članku 3. stavku 4. Uredbe

---

49 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.–50.).

50 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.–25.).

51 Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL L 61, 3.3.1997, str. 1.).

52 Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (SL L 295, 12.11.2010., str. 23.–34.).

53 Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (SL L 317, 4.11.2014., str. 35.).

(EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[54] ili proizvoda i opreme koji sadržavaju takve tvari ili ovise o njima;

(r) proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba, emisija ili oslobađanje fluoriranih stakleničkih plinova definiranih u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[55] ili proizvoda i opreme koji sadržavaju takve plinove ili ovise o njima.

2. Države članice osiguravaju da postupanje iz stavka 1. točaka (a), (b), (c), (d), (e), (f), (h), (i), (j), (k), (m), (n), točke (p) podtočke ii., točaka (q) i (r) predstavlja kazneno djelo i u slučajevima ako je počinjeno barem iz krajnje nepažnje.

3. Države članice osiguravaju da se u njihovu nacionalnom zakonodavstvu navodi da se sljedeći elementi uzimaju u obzir, prema potrebi, pri procjeni jesu li šteta ili vjerojatna šteta značajne za potrebe istrage i progona kaznenih djela iz stavka 1. točaka od (a) do (e), (i), (j), (k) i (p) te za donošenje presuda o njima:

(a) prvobitno stanje zahvaćenog okoliša;

(b) je li šteta dugotrajna, srednjoročna ili kratkoročna;

(c) ozbiljnost štete;

(d) opseg štete;

(e) mogućnost povratka u prvobitno stanje.

4. Države članice osiguravaju da se u njihovu nacionalnom zakonodavstvu navodi da se sljedeći elementi uzimaju u obzir pri procjeni može li aktivnost uzrokovati štetu za kakvoću zraka, kakvoću tla ili kakvoću vode, ili za životinje ili biljke za potrebe istrage i kaznenog progona kaznenih djela iz stavka 1. točaka od (a) do (e), (i), (j), (k) i (p) te za donošenje presuda o njima:

(a) odnosi li se postupanje na djelatnost koja se smatra rizičnom ili opasnom, zahtijeva li odobrenje koje nije dobiveno ili se nije poštovalo;

(b) u kojoj su mjeri prekoračene vrijednosti, parametri ili granične vrijednosti utvrđene u pravnim aktima ili u odobrenju izdanom za aktivnost;

(c) jesu li materijal ili tvar klasificirani kao opasni, rizični ili su navedeni kao štetni za okoliš ili ljudsko zdravlje.

5. Države članice osiguravaju da se u njihovu nacionalnom zakonodavstvu navodi da se sljedeći elementi uzimaju u obzir pri procjeni je li količina neznatna ili je veća od neznatne za potrebe istrage i kaznenog progona kaznenih djela iz stavka 1. točaka (e), (i), (l), (m) i (n) te za donošenje presuda o njima:

(a) broj predmeta koji su predmet kaznenog djela;

(b) u kojoj su mjeri prekoračeni regulatorni prag, vrijednost ili drugi obvezni parametar;

(c) stanje očuvanosti predmetnih životinjskih ili biljnih vrsta;

(d) trošak otklanjanja štete u okolišu.

---

[54] Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (SL L 286, 31.10.2009., str. 1.–30.).

[55] Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006 (SL L 150, 20.5.2014., str. 195.–230.).

Članak 4.

Poticanje, pomaganje i pokušaj

1. Države članice osiguravaju da su poticanje i pomaganje u počinjenju bilo kojeg od kaznenih djela iz članka 3. stavka 1. kažnjivi kao kaznena djela.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pokušaj počinjenja bilo kojeg od kaznenih djela iz članka 3. stavka 1. točaka (a), (b), (c), (d), (e), (f), (h), (i), (j), (k), (m), (n), točke (p) podtočke ii., točaka (q) i (r) kad je počinjen namjerno kažnjava kao kazneno djelo.

Članak 5.

Kazne za fizičke osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su kaznena djela iz članaka 3. i 4. kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članka 3. budu kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje deset godina ako uzrokuju ili bi mogla uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu bilo koje osobe.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su kaznena djela iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (j), (n), (q) i (r) kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje šest godina.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su kaznena djela iz članka 3. stavka 1. točaka (k), (l), (m), (o) i (p) kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje četiri godine.

5. Države članice poduzimaju i potrebne mjere kako bi osigurale da se na fizičke osobe koje su počinile kaznena djela iz članaka 3. i 4. prema potrebi primjenjuju dodatne sankcije ili mjere koje uključuju:

   (a) obvezu ponovne uspostave prvobitnog stanja okoliša u određenom razdoblju;

   (b) novčane kazne;

   (c) privremeno ili trajno isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije;

   (d) isključenje iz upravljanja objektima vrste koja se upotrebljava za počinjenje kaznenog djela;

   (e) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do počinjenja kaznenog djela;

   (f) privremene zabrane kandidiranja na izabranim ili javnim dužnostima;

   (g) objavu na nacionalnoj razini ili razini Unije sudske odluke koja se odnosi na osuđujuću presudu ili primijenjene sankcije ili mjere.

Članak 6.

Odgovornost pravnih osoba

1. Države članice osiguravaju da pravne osobe mogu odgovarati za kaznena djela iz članaka 3. i 4. ako je ta kaznena djela u svoju korist počinila bilo koja osoba koja ima vodeći položaj unutar pravne osobe, bilo da je djelovala samostalno bilo kao dio organa pravne osobe, na temelju:

   (a) ovlasti za zastupanje pravne osobe;

   (b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe;

   (c) ovlasti za provođenje kontrole u pravnoj osobi.

2. Države članice osiguravaju i da pravne osobe mogu odgovarati ako je zbog nedostatka nadzora ili kontrole strane osobe iz stavka 1. omogućeno da osoba koja je podređena pravnoj osobi počini kazneno djelo iz članaka 3. i 4. u korist te pravne osobe.

3. Odgovornost pravnih osoba iz stavaka 1. i 2. ne isključuje kaznene postupke protiv fizičkih osoba koje su počinitelji, poticatelji ili sudionici u kaznenim djelima iz članaka 3. i 4.

Članak 7.

Sankcije za pravne osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravna osoba odgovorna na temelju članka 6. stavka 1. može kazniti učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sankcije ili mjere za pravne osobe odgovorne na temelju članka 6. stavka 1. za kaznena djela iz članaka 3. i 4. uključuju:

   (a) kaznene ili nekaznene novčane kazne;

   (b) obvezu ponovne uspostave prvobitnog stanja okoliša u određenom razdoblju;

   (c) ukidanje prava na javne naknade ili pomoć;

   (d) privremeno isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije;

   (e) privremenu ili trajnu zabranu obavljanja poslovne djelatnosti;

   (f) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do počinjenja kaznenog djela;

   (g) stavljanje pod sudski nadzor;

   (h) sudski nalog za likvidaciju;

   (i) privremeno ili trajno zatvaranje prostorija koje su korištene za počinjenje kaznenog djela;

   (j) obvezu poduzeća da uspostavi programe dužne pažnje za poboljšanje usklađenosti sa standardima zaštite okoliša;

(k) objavu sudske odluke koja se odnosi na osuđujuću presudu ili na sve primijenjene sankcije ili mjere.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravna osoba odgovorna na temelju članka 6. stavka 2. može kazniti učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (j), (n), (q) i (r) kažnjavaju novčanim kaznama u iznosu od najmanje 5 % ukupnog globalnog prometa pravne osobe [/poduzetnika] u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni.

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članka 3. stavka 1. točaka (k), (l), (m), (o) i (p) kažnjavaju novčanim kaznama u iznosu od najmanje 3 % ukupnog globalnog prometa pravne osobe [/poduzetnika] u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni.

6. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se nezakonita dobit ostvarena kaznenim djelom i godišnji prihod pravne osobe uzmu u obzir pri donošenju odluke o odgovarajućoj razini novčane kazne u skladu sa stavkom 1.

Članak 8.

Otegotne okolnosti

Ako sljedeće okolnosti već nisu dio sastavnih elemenata kaznenih djela iz članka 3., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u odnosu na relevantna kaznena djela iz članaka 3. i 4. sljedeće okolnosti mogu smatrati otegotnim okolnostima:

(a) kazneno djelo prouzročilo je smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe;

(b) kazneno djelo prouzročilo je uništenje ili nepovratnu ili dugotrajnu značajnu štetu ekosustavu;

(c) kazneno djelo počinjeno je u okviru kriminalne organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP[56];

(d) kazneno djelo uključivalo je uporabu lažnih ili krivotvorenih isprava;

(e) kazneno djelo počinio je javni službenik pri obavljanju svojih dužnosti;

(f) počinitelj je počinio slične prethodne povrede prava u području okoliša;

(g) kaznenim djelom ostvarena je znatna financijska korist ili su izbjegnuti znatni troškovi, izravno ili neizravno, ili se to očekivalo;

(h) postupanje počinitelja uzrokuje odgovornost za štetu u okolišu, ali počinitelj ne ispunjava svoje obveze poduzimanja korektivnih mjera u skladu s člankom 6. Direktive 2004/35/EZ[57];

(i) počinitelj ne pruža pomoć inspekciji i drugim tijelima za izvršavanje zakonodavstva kad je to propisano zakonom;

---

[56] Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala, SL L 300/42.

[57] Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.–75.).

(j) počinitelj aktivno ometa inspekciju, carinske kontrole ili istražne aktivnosti ili zastrašuje svjedoke ili podnositelje pritužbi ili utječe na njih.

Članak 9.

Olakotne okolnosti

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u pogledu relevantnih kaznenih djela iz članaka 3. i 4. sljedeće okolnosti mogu smatrati olakotnim okolnostima:

(a) počinitelj je vratio prirodu u prijašnje stanje;

(b) počinitelj je upravnim ili pravosudnim tijelima pružio informacije koje inače ne bi mogli dobiti, pomažući im da:

i. identificiraju ili privedu druge počinitelje;

ii. pronađu dokaze.

Članak 10.

Zamrzavanje i oduzimanje

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da njihova nadležna tijela prema potrebi zamrznu ili oduzmu, u skladu s Direktivom 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća[58], imovinsku korist ostvarenu počinjenjem ili doprinosom počinjenju bilo kojeg od kaznenih djela iz ove Direktive ili predmete koji su se pritom upotrebljavali ili ih se pritom namjeravalo upotrebljavati.

Članak 11.

Rokovi zastare za kaznena djela

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi predvidjele rok zastare kojim se omogućuju istraga, kazneni progon, sudski postupak i sudske presude za kaznena djela iz članaka 3. i 4. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon njihova počinjenja, u cilju djelotvornog postupanja u odnosu na ta kaznena djela.

2. Država članica poduzima potrebne mjere kako bi omogućila istragu, kazneni progon, suđenje i sudsku odluku:

(a) u odnosu na kaznena djela iz članaka 3. i 4. koja su kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje deset godina, u razdoblju od najmanje deset godina od trenutka počinjenja kaznenog djela, ako su kaznena djela kažnjiva;

(b) u odnosu na kaznena djela iz članaka 3. i 4. koja su kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje šest godina, u razdoblju od najmanje šest godina od trenutka počinjenja kaznenog djela, ako su kaznena djela kažnjiva;

[58] Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29.4.2014., str. 39.).

(c) u odnosu na kaznena djela iz članaka 3. i 4. koja su kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje četiri godine, u razdoblju od najmanje četiri godine od trenutka počinjenja kaznenog djela, ako su kaznena djela kažnjiva.

3. Odstupajući od stavka 2., države članice mogu odrediti rok zastare kraći od deset godina, ali ne kraći od četiri godine, pod uvjetom da je moguć prekid ili zastoj zastare u slučaju određenih akata.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile izvršenje:

(a) kazne zatvora u slučaju kaznenog djela koje je kažnjivo kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od deset godina, izrečene nakon pravomoćne presude za kazneno djelo iz članaka 3. i 4. najmanje deset godina od datuma pravomoćne presude;

(b) kazne zatvora u slučaju kaznenog djela koje je kažnjivo kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od šest godina, izrečene nakon pravomoćne presude za kazneno djelo iz članaka 3. i 4. najmanje šest godina od datuma pravomoćne presude;

(c) kazne zatvora u slučaju kaznenog djela koje je kažnjivo kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od četiri godine, izrečene nakon pravomoćne presude za kazneno djelo iz članaka 3. i 4. najmanje četiri godine od datuma pravomoćne presude.

Ta razdoblja mogu obuhvaćati produljenja roka zastare koja proizlaze iz prekida ili zastoja.

Članak 12.

Nadležnost

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi utvrdila svoju nadležnost za kaznena djela iz članaka 3. i 4. ako je:

(a) kazneno djelo u cijelosti ili djelomično počinjeno na njezinu državnom području;

(b) kazneno djelo počinjeno na brodu ili u zrakoplovu koji je u njoj registriran ili koji plovi pod njezinom zastavom;

(c) šteta nastala na njezinu državnom području;

(d) počinitelj njezin državljanin ili u njoj ima boravište.

2. Država članica obavješćuje Komisiju ako odluči proširiti svoju nadležnost nad kaznenim djelima iz članaka 3. i 4. koja su počinjena izvan njezina državnog područja ako je:

(a) kazneno djelo počinjeno u korist pravne osobe s poslovnim nastanom na njezinu državnom području;

(b) počinitelj njezin državljanin ili u njoj ima boravište;

(c) kazneno djelo stvorilo ozbiljnu opasnost za okoliš na njezinu državnom području.

Ako je kazneno djelo iz članaka 3. i 4. u nadležnosti više od jedne države članice, te države članice surađuju kako bi utvrdile koja će država članica provoditi kazneni postupak. Predmet se po potrebi i u skladu s člankom 12. Okvirne odluke Vijeća 2009/948/PUP[59] upućuje Eurojustu.

3. U slučajevima iz stavka 1. točaka (c) i (d) države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da izvršavanje njihove nadležnosti ne podliježe uvjetu da se kazneni progon može pokrenuti samo nakon prijave iz države u kojoj je počinjeno kazneno djelo.

Članak 13.

Zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela protiv okoliša ili pomažu u istrazi

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se zaštita dodijeljena Direktivom (EU) 2019/1937 primjenjuje na osobe koje prijavljuju kaznena djela iz članaka 3. i 4. ove Direktive.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se osobama koje prijavljuju kaznena djela iz članaka 3. i 4. ove Direktive i pružaju dokaze ili na drugi način surađuju u istrazi i kaznenom progonu takvih kaznenih djela ili donošenju presuda o njima pruži potrebna potpora i pomoć u kontekstu kaznenog postupka.

Članak 14.

Prava zainteresirane javnosti na sudjelovanje u postupku

Države članice osiguravaju, u skladu sa svojim nacionalnim pravnim sustavom, da članovi zainteresirane javnosti imaju odgovarajuća prava na sudjelovanje u postupcima koji se odnose na kaznena djela iz članaka 3. i 4., primjerice u svojstvu oštećenika.

Članak 15.

Sprečavanje

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što su kampanje u cilju informiranja i podizanja svijesti te istraživački i obrazovni programi kojima se nastoji smanjiti ukupni broj kaznenih djela protiv okoliša, podignuti javnu svijest i smanjiti rizik od toga da stanovništvo postane žrtvom kaznenog djela protiv okoliša. Kad je to primjereno, države članice djeluju u suradnji s relevantnim dionicima.

Članak 16.

Resursi

Države članice osiguravaju da nacionalna tijela koja otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima imaju dostatan broj kvalificiranog osoblja i dovoljno financijskih, tehničkih i tehnoloških resursa potrebnih za učinkovito obavljanje svojih funkcija povezanih s provedbom ove Direktive.

[59] Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (SL L 328, 15.12.2009., str. 42.).

Članak 17.

Osposobljavanje

Ne dovodeći u pitanje neovisnost sudova i razlike u organizaciji pravosuđa unutar Unije, države članice zahtijevaju od nadležnih za osposobljavanje sudaca, tužitelja, policije te zaposlenih u pravosuđu i nadležnim tijelima koji su uključeni u kaznene postupke i istrage da u pravilnim vremenskim razmacima osiguraju specijalizirano osposobljavanje, s obzirom na ciljeve ove Direktive, koje je primjereno funkcijama uključenog osoblja i tijela.

Članak 18.

Istražni alati

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da djelotvorni istražni alati, kao što su oni koji se primjenjuju u slučajevima organiziranog kriminala ili u drugim slučajevima teških kaznenih djela, budu dostupni i za istragu ili kazneni progon kaznenih djela iz članaka 3. i 4.

Članak 19.

Koordinacija i suradnja među nadležnim tijelima unutar države članice

Države članice poduzimaju potrebne mjere za uspostavu odgovarajućih mehanizama za koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim svojim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša i borbu protiv njih. Takvi mehanizmi usmjereni su barem na:

(a) osiguravanje zajedničkih prioriteta i poimanja odnosa između kaznenog progona i administrativnog izvršavanja;

(b) razmjenu informacija u strateške i operativne svrhe;

(c) savjetovanje u pojedinačnim istragama;

(d) razmjenu najbolje prakse;

(e) pomoć europskim mrežama stručnjaka koji se bave pitanjima relevantnima za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i povezanih povreda;

te mogu biti u obliku specijaliziranih koordinacijskih tijela, memoranduma o razumijevanju između nadležnih tijela, nacionalnih mreža za izvršavanje zakonodavstva i zajedničkih aktivnosti osposobljavanja.

Članak 20.

Nacionalna strategija

1. Do [*OP – unijeti datum – u roku od jedne godine od stupanja ove Direktive na snagu*] države članice uspostavljaju, objavljuju i provode nacionalnu strategiju za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša koja se odnosi barem na sljedeće:

   (a) ciljeve i prioritete nacionalne politike u području tih kaznenih djela;

(b) uloge i odgovornosti svih nadležnih tijela uključenih u suzbijanje te vrste kaznenog djela;

(c) načine koordinacije i suradnje među nadležnim tijelima;

(d) primjenu upravnog i građanskog prava radi suočavanja s povredama povezanima s kaznenim djelima koja su obuhvaćena područjem primjene ove Direktive;

(e) potrebne resurse i način na koji će se podupirati specijalizacija stručnjaka za izvršavanje zakonodavstva;

(f) postupke i mehanizme za redovito praćenje i vrednovanje postignutih rezultata;

(g) pomoć europskih mreža koje se bave pitanjima koja su izravno relevantna za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i povezanih povreda.

2. Države članice osiguravaju da se strategija preispituje i ažurira u pravilnim vremenskim razmacima ne duljima od pet godina, na temelju pristupa koji se temelji na analizi rizika, kako bi se uzela u obzir relevantna kretanja i trendovi te s njima povezane prijetnje u pogledu kaznenih djela protiv okoliša.

Članak 21.

Prikupljanje podataka i statistika

1. Države članice prikupljaju statističke podatke za praćenje učinkovitosti svojih sustava za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša.

2. Statistički podaci iz stavka 1. uključuju barem sljedeće:

(a) broj prijavljenih slučajeva kaznenih djela protiv okoliša;

(b) broj istraženih slučajeva kaznenih djela protiv okoliša;

(c) prosječno trajanje kaznenih istraga kaznenih djela protiv okoliša;

(d) broj osuđujućih presuda za kaznena djela protiv okoliša;

(e) broj fizičkih osoba osuđenih i sankcioniranih za kaznena djela protiv okoliša;

(f) broj pravnih osoba sankcioniranih za kaznena djela protiv okoliša ili istovrijedna kaznena djela;

(g) broj odbačenih sudskih predmeta za kaznena djela protiv okoliša;

(h) vrste i razine sankcija izrečenih za kaznena djela protiv okoliša, među ostalim po kategorijama kaznenih djela protiv okoliša u skladu s člankom 3.

3. Države članice osiguravaju redovito objavljivanje konsolidiranog pregleda svojih statistika.

4. Države članice svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 2. u standardnom formatu utvrđenom u skladu s člankom 22.

5. Komisija redovito objavljuje izvješće na temelju statističkih podataka koje dostavljaju države članice. Izvješće se prvi put objavljuje tri godine nakon utvrđivanja standardnog formata iz članka 22.

Članak 22.

Provedbene ovlasti

1. Komisija je ovlaštena donositi provedbene akte kojima se utvrđuje standardni format za dostavu podataka iz članka 21. stavka 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 2.

2. Za potrebe dostave statističkih podataka, standardni format sadržava sljedeće elemente:

   (a) zajedničku klasifikaciju kaznenih djela protiv okoliša;

   (b) zajedničko poimanje jedinica brojenja;

   (c) zajedničko poimanje postupovnih faza (istraga, kazneni progon, suđenje) u postupcima povezanima s kaznenim djelima protiv okoliša;

   (d) zajednički format za izvješćivanje.

Članak 23.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 24.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do [*OP – unijeti datum – u roku od 18 mjeseci od stupanja ove Direktive na snagu]*. O tome odmah obavješćuju Komisiju. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Kad države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje pri njihovoj službenoj objavi. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 25.

Evaluacija i izvješćivanje

1. Komisija do *[OP – unijeti datum – dvije godine nakon isteka razdoblja za prenošenje*] Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele nužne mjere za usklađivanje s ovom Direktivom. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

2. *Svake dvije godine od [OP – unijeti datum godinu dana nakon isteka razdoblja prenošenja]* države članice u roku od tri mjeseca Komisiji šalju izvješće sa sažetkom o provedbi i mjerama poduzetima u skladu s člancima od 15. do 17. te 19. i 20.

3. Do *[OP – unijeti datum – pet godina nakon isteka razdoblja prenošenja*] Komisija provodi procjenu učinka ove Direktive te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

Članak 26.

Zamjena Direktive 2008/99/EZ

Direktiva 2008/99/EZ zamjenjuje se u odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica u pogledu roka za prenošenje navedene direktive u nacionalno pravo. U odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, upućivanja na Direktivu 2008/99/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu. Kad je riječ o državama članicama koje nisu obvezane ovom Direktivom, ostaju obvezane Direktivom 2008/98/EZ.

Članak 27.
Primjena Direktive 2005/35/EZ

Direktiva 2009/123/EZ prestaje se primjenjivati na države članice koje sudjeluju u ovoj Direktivi od datuma njezina prenošenja.

Članak 28.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 29.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

SADRŽAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE 44
1.1. Naslov prijedloga/inicijative 44
1.2. Predmetna područja politike 44
1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na: 44
1.4. Ciljevi 44
1.4.1. Opći ciljevi 44
1.4.2. Posebni ciljevi 44
1.4.3. Očekivani rezultati i učinak 45
1.4.4. Pokazatelji uspješnosti 45
1.5. Osnova prijedloga/inicijative 47
1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative 47
1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same. 49
1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava 50
1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima 51
1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele 52
1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative 54
1.7. Predviđeni načini upravljanja 54
2. MJERE UPRAVLJANJA 55
2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja 55
2.2. Sustavi upravljanja i kontrole 55
2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole 55
2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika 56
2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju) 56
2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti 56
3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE 57
3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak 57

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva 58
3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje 58
3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje 61
3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva 63
3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa 64
3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom 66
3.2.5. Doprinos trećih strana 66
3.3. Procijenjeni učinak na prihode 67

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i o zamjeni Direktive 2008/99/EZ

1.2. Predmetna područja politike

Zaštita okoliša

Kazneno pravo
- Kazneno procesno pravo
- Kazneno materijalno pravo

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☐ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja[60]**

✓ **produženje postojećeg djelovanja**

☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Ambicija politike i glavni cilj inicijative jest osigurati bolju zaštitu okoliša kaznenopravnim sredstvima i unapređenjem otkrivanja, istrage, kaznenog progona i sankcioniranja kaznenih djela protiv okoliša. Predviđenom novom Direktiva o zaštiti okoliša putem kaznenog prava pridonijet će se postizanju ciljeva utvrđenih člankom 191. UFEU-a, zelenim planom i strategijom za bioraznolikost.

Budući da je ovaj prijedlog revizija prethodne direktive, jedan je od njegovih glavnih ciljeva ukloniti nedostatke i slabosti Direktive 2008/99/EZ utvrđene tijekom njezine evaluacije 2019. i 2020. (urednička bilješka: „posebni cilj”).

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br.

1. poboljšanje učinkovitosti otkrivanja, istrage, kaznenog progona i sankcioniranja kaznenih djela protiv okoliša ažuriranjem područja primjene direktive i pravne tehnike koja se upotrebljava za definiciju područja primjene;

2. poboljšanje učinkovitosti otkrivanja, istrage, kaznenog progona i sankcioniranja kaznenih djela protiv okoliša pojašnjavanjem ili uklanjanjem nedefiniranih pojmova koji se upotrebljavaju u trenutačnom opisu kaznenih djela protiv okoliša;

3. osiguravanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih vrsta i razina sankcija za kaznena djela protiv okoliša;

[60] Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

4. poticanje prekogranične istrage i kaznenog progona;

5. poboljšanje informiranog donošenja odluka o kaznenim djelima protiv okoliša boljim prikupljanjem i širenjem informacija i statističkih podataka o razmjerima kaznenih djela protiv okoliša i nastojanjima u cilju njihova suzbijanja;

6. poboljšanje ukupne operativne djelotvornosti nacionalnih lanaca izvršavanja zakonodavstva kako bi se potaknuli otkrivanje, istraga, kazneni progon i sankcioniranje kaznenih djela protiv okoliša.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Glavni je očekivani rezultat inicijative poboljšanje pravnog okvira EU-a za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i jačanje izvršavanja zakonodavstva na nacionalnoj razini. Potvrđuje se da je kazneno pravo krajnja mjera ako druge mjere nisu dovoljne za osiguravanje usklađenosti, što se u ovom slučaju pokazuje ključnim za izvršavanje zakonodavstva Unije u području okolišu.

Direktivom će se pridonijeti poboljšanju učinkovitosti nacionalnih sustava za izvršavanje zakonodavstva i sankcioniranje u pogledu kaznenih djela protiv okoliša i jačanju povjerenja javnosti. Čak i ako nije moguće imati kvantitativni pristup očekivanim rezultatima direktive u području opće zaštite okoliša, moguće je imati kvalitativni pristup učincima poboljšane zaštite okoliša kojoj će pridonijeti revidirana direktiva.

Učinkovitija direktiva koja će rezultirati boljim izvršavanjem zakonodavstva kaznenopravnim sredstvima svojim će preventivnim i odvraćajućim učincima pridonijeti boljem stanju okoliša. Ako je uspostavljen učinkovit kaznenopravni sustav, kaznena se djela protiv okoliša ne isplate. Osim toga, imat će neposredne pozitivne društvene učinke na ljudski život, zdravlje i dobrobit. Revidiranom direktivom poboljšat će se alati za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, a imat će i pozitivan gospodarski učinak. Stoga će pridonijeti smanjenju procijenjene dobiti u svijetu od 91 do 259 milijardi USD od kaznenih djela protiv okoliša, koju čine gubici za društva zbog gubitaka poreznih prihoda te gubici prihoda za poduzeća koja pošteno posluju koji ugrožavaju dobro upravljanje.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Uspjeh ovog prijedloga nije se mogao mjeriti u odnosu na jasan osnovni scenarij jer su sustavne informacije o razmjerima kaznenih djela protiv okoliša i nastojanjima u cilju njihova suzbijanja u pojedinačnim državama članicama nedostatne. Trendovi u kaznenim djelima protiv okoliša ovise o razvoju globalne trgovine, o novim mogućnostima koje proizlaze iz digitalizacije i o međudjelovanju sustava kaznenih sankcija sa sustavima građanskopravnih i administrativnih sankcija u državama članicama.

Predlažu se sljedeći kvalitativni i kvantitativni pokazatelji za praćenje napretka i uspjeha inicijative:

– sveukupno poboljšanje izvršavanja zakonodavstva i sankcioniranja kaznenih djela protiv okoliša koje se odražava u pojačanoj suradnji, specijalizaciji, boljem osposobljavanju i razmjeni informacija,

– broj predmeta u području prava o zaštiti okoliša koji su uspješno istraženi i kazneno gonjeni,

– broj osuđujućih presuda,

– vrste i razine izrečenih sankcija koje u praksi moraju postati učinkovitije i proporcionalnije te imati bolji odvraćajući učinak,

– broj službenika osposobljenih za pitanja povezana s učinkovitim suzbijanjem kaznenih djela protiv okoliša,

– postojanje ili izrada nacionalnih strategija za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša.

Procjena s pomoću pokazatelja učinkovitosti direktive mora se provesti u kontekstu. Danas je u državama članicama uspješno zaključeno samo nekoliko predmeta povezanih s kaznenim djelima protiv okoliša i preniske su razine sankcija. U proteklom desetljeću nije bilo uzlaznih trendova (vidjeti procjenu učinka, odjeljak 1.2. – „evaluacija Direktive i završno izvješće o evaluaciji"). Stoga bi stabilni uzlazni trendovi u predmetima povezanima s okolišem u svim državama članicama upućivali na učinkovitost direktive. Budući da broj kaznenih djela protiv okoliša raste na globalnoj razini za 5 do 7 %, odgovarajuća stopa rasta uspješnih istraga i osuđujućih presuda smatrala bi se uspjehom. S druge strane, ako se u kasnijoj fazi smanji broj predmeta povezanih s okolišem, to bi moglo ukazivati na to da je direktiva uspješna u odvraćanju počinitelja kaznenih djela.

Pokazatelji uspješnosti

U odredbama u nastavku navedeni su prijedlozi pokazatelja za praćenje za svaki posebni cilj.

- Proširenje područja primjene direktive
    - Pokazatelj: broj istraga, kaznenih progona, osuđujućih presuda i odbačenih predmeta.
    - Osnovni scenarij: ako su informacije dostupne, nije bilo uzlaznih trendova u državama članicama.
    - Uspjeh: stabilna uzlazna kretanja u svim državama članicama. U idealnom slučaju povećanje od 5 do 7 %, što odgovara stopi po kojoj, prema procjeni, broj kaznenih djela protiv okoliša raste svake godine.
- Preciznija definicija vrste kaznenih djela protiv okoliša iz članka 3.
    - Pokazatelj: isto kao prethodno navedeno.
    - Osnovni scenarij: isto kao prethodno navedeno.
    - Uspjeh: isto kao prethodno navedeno.
- Poticanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih vrsta i razina sankcija
    - Pokazatelj: visine novčanih kazni izrečenih fizičkim osobama, razine kazni zatvora, visine novčanih kazni izrečenih pravnim osobama te vrste i broj dodatnih sankcija izrečenih fizičkim osobama.
    - Osnovni scenarij: statističkih podataka o sankcijama izrečenima za kaznena djela protiv okoliša trenutačno nema ili su vrlo rijetki i fragmentirani. Dostupni podaci i razgovori sa stručnjacima pokazuju

da su sankcije preniske da bi bile odvraćajuće.
    - Uspjeh: s obzirom na trenutačnu situaciju, uspješna provedba pokazala bi da se u izrečenim sankcijama primjenjuje cijeli niz dostupnih vrsta i razina sankcija. Izrečenim dodatnim sankcijama trebalo bi se pokazati da se upotrebljavaju sve vrste sankcija. Željeli bismo da se uklanjanje štete i oduzimanje dobiti sustavno primjenjuju.
- Intenzivnija prekogranična suradnja
    - Pokazatelji: broj predmeta povezanih s okolišem koje obrađuju Eurojust i OLAF, broj zajedničkih istražnih timova pri Eurojustu, broj slučajeva/poruka u aplikaciji SIENA pri Europolu i broj kontakata s nacionalnim kontaktnim točkama koje treba uspostaviti.
    - Osnovni scenarij: trenutačne razine u Eurojustu, OLAF-u, aplikaciji SIENA te u profesionalnim mrežama općenito su niske.
    - Uspjeh: bio bi povećanje prekogranične suradnje koje se očituje u brojkama u Eurojustu, OLAF-u i Europolu. Kaznena djela protiv okoliša četvrta su najveća kategorija kaznenih djela na svijetu te bi stoga broj predmeta povezanih s okolišem pri Europolu i Eurojustu trebao činiti veći dio ukupnog broja predmeta koje obrađuju te agencije.
- Djelotvorniji lanac izvršavanja zakonodavstva
    - Pokazatelji: isto kao i za prvi cilj s jednim dodatkom: broj država članica koje imaju sveobuhvatne strategije za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, broj država članica koje imaju specijalizirane jedinice za istrage i kazneni progon te sudska vijeća, broj država članica koje su povećale broj svojeg osoblja za izvršavanje zakonodavstva i broj policijskih službenika, tužitelja, sudaca, carinskih službenika i upravnih inspektora koji su prošli osposobljavanje.
    - Osnovni scenarij: isto kao i za prvi cilj.
    - Uspjeh: isto kao i za prvi cilj.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Postoje tri vrste zahtjeva koji odgovaraju kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim ciljevima.

Kratkoročni zahtjevi:

1. definiranje minimalnih standarda za prikupljanje statističkih podataka;
2. države članice direktivu prenose u roku od 18 mjeseci;
3. države članice osiguravaju da radnje iz članka 3. prijedloga predstavljaju kazneno djelo ako se počine protuzakonito i namjerno ili barem iz krajnje nepažnje;
3. države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se kriminalizirala dodatna kaznena djela uz kaznena djela protiv okoliša;
4. države članice utvrđuju kazne za kaznena djela protiv okoliša koja počine fizičke i pravne osobe;
5. države članice utvrđuju otegotne i olakotne okolnosti kaznenih djela protiv

okoliša;

6. države članice utvrđuju istražne alate;

7. svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi utvrdila svoju nadležnost za kaznena djela iz prijedloga;

8. države članice osiguravaju koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša i borbu protiv njih;

9. države članice određuju nacionalnu kontaktnu točku za razmjenu informacija. Osim toga, države članice osiguravaju da su te nacionalne kontaktne točke povezane sa sustavom [elektronički sustav ranog otkrivanja i isključenja] i da imaju uspostavljene postupke za brzo rješavanje hitnih zahtjeva za pomoć. Države članice obavješćuju Komisiju, Europol i Eurojust o svojim utvrđenim kontaktnim točkama. Prema potrebi ažuriraju te informacije. Komisija će te informacije proslijediti ostalim državama članicama;

10. države članice dodjeljuju svakoj priznatoj skupini, zakladi ili udruzi čiji je cilj, u skladu s njihovim statutom, zaštita okoliša, pravo na pristup spisima predmeta koji se odnose na kaznena djela iz prijedloga;

11. države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što su kampanje u cilju informiranja i podizanja svijesti te istraživački i obrazovni programi kojima se nastoji smanjiti ukupni broj kaznenih djela protiv okoliša, podignuti svijest i smanjiti rizik od toga da se postane žrtvom kaznenog djela protiv okoliša. Kad je to primjereno, države članice djeluju u suradnji s dionicima.

Srednjoročni zahtjevi:

- ne dovodeći u pitanje pravila o prekograničnoj suradnji i uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, države članice, Eurojust, Ured europskog javnog tužitelja i Komisija (OLAF), u skladu s vlastitim nadležnostima, surađuju u suzbijanju kaznenih djela iz članaka 3., 3.a i 4.;
- države članice osiguravaju da službenici koji otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima, kao što su suci, tužitelji, policija te zaposleni u pravosuđu i nadležnim tijelima koji su uključeni u te postupke, prolaze redovito stručno osposobljavanje koje je primjereno njihovim funkcijama;
- ne dovodeći u pitanje neovisnost sudova i razlike u organizaciji pravosuđa unutar Unije, države članice zahtijevaju od nadležnih za osposobljavanje sudaca, tužitelja, policije te zaposlenih u pravosuđu i nadležnim tijelima koji su uključeni u kaznene postupke i istrage da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje poštujući ciljeve ove Direktive;
- u roku od godine dana od stupanja ove Direktive na snagu, države članice utvrđuju i objavljuju nacionalne strategije za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i poduzimaju mjere kako bi osigurale njihovo redovito ocjenjivanje i ažuriranje;
- države članice prikupljaju sustavne, pouzdane i ažurirane statističke podatke o kaznenim djelima protiv okoliša svih nadležnih tijela kako bi se omogućila dosljedna i usklađena usporedba i analiza relevantnih informacija;

- države članice Komisiji svake godine dostavljaju podatke prikupljene na temelju stavka 1.;
- Komisija osigurava da se konsolidirani pregled statističkih izvješća i nacionalnih strategija provedbe objavi i podnese nadležnim specijaliziranim agencijama i tijelima Unije.

Dugoročni zahtjevi:

- Komisija u roku od dvije godine nakon isteka razdoblja prenošenja Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele nužne mjere za usklađivanje s ovom Direktivom. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća;
- Komisija u roku od pet godina nakon isteka razdoblja prenošenja provodi procjenu učinka ove Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Cilj postojeće direktive bio je osigurati usklađen okvir za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša u cijeloj Uniji i olakšati prekograničnu suradnju. Međutim, kako je detaljno opisano u izvješću o evaluaciji, unatoč napretku u stvaranju zajedničkog skupa definicija kaznenih djela protiv okoliša na razini EU-a i zahtjevu da sankcije budu na razini koja će imati odvraćajući učinak, države članice same po sebi nisu uspjele uskladiti svoje poimanje kaznenih djela protiv okoliša u okviru manevarskog prostora koji je ostavljen direktivom. Slično tome, nedovoljna razina sankcija u nizu država članica onemogućuje jednake uvjete u cijelom EU-u i primjenu instrumenata uzajamnog priznavanja (kao što su europski uhidbeni nalog i europski istražni nalog).

Unatoč direktivi, broj prekograničnih istraga i osuđujućih presuda za kaznena djela protiv okoliša u EU-u nije znatno porastao. Za razliku od toga, godišnja stopa rasta kaznenih djela protiv okoliša u svijetu kreće se od 5 do 7 %, što dovodi do trajne štete za staništa, vrste, zdravlje građana te prihode država i poduzeća.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Djelotvornijom direktivom EU može osigurati usklađen okvir za zajedničko poimanje definicija kaznenih djela protiv okoliša i za učinkovit pristup prekograničnim istražnim alatima. Većom jasnoćom pravnih definicija i usklađivanjem razina sankcija, kao i osiguravanjem alata i obveza za prekograničnu suradnju među državama članicama, revidiranom direktivom stvorit će se ujednačeniji uvjeti s ekvivalentnom kaznenopravnom zaštitom okoliša u cijelom EU-u i olakšati prekogranična suradnja u istragama i kaznenom progonu. Olakšavanjem prekograničnih istraga, kaznenog progona i donošenja osuđujućih presuda, u okviru

djelovanja EU-a osigurat će se jasna dodana vrijednost u suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša koja obično imaju transnacionalnu dimenziju u usporedbi s onim što države članice mogu ostvariti same.

Budući da kaznena djela protiv okoliša često ugrožavaju poduzeća koja posluju zakonito i plaćaju porez te koja dijele nepoznati, ali vjerojatno velik udio procijenjenog godišnjeg gubitka u svijetu povezanog s kaznenim djelima protiv okoliša u iznosu od 91 do 259 milijardi USD, učinkovit zakonodavni okvir EU-a za kaznena djela protiv okoliša utjecat će i na funkcioniranje jedinstvenog tržišta EU-a. Bez takvog zakonodavstva na razini EU-a poduzeća koja posluju u državama članicama s ograničenim definicijama kaznenih djela protiv okoliša ili blažim sustavima izvršavanja zakonodavstva mogu imati konkurentsku prednost u odnosu na poduzeća s poslovnim nastanom u državama članicama sa strožim pravnim okvirima.

Učinkovita politika o kaznenim djelima protiv okoliša na razini EU-a može koristiti i drugim ciljevima politike EU-a. Kaznena djela protiv okoliša često su povezana s drugim oblicima kaznenih djela kao što su pranje novca, terorizam, porezna prijevara, krivotvorenje ili drugi oblici organiziranog kriminala protiv kojih je EU posljednjih godina donio niz zakonodavnih akata. Učinkovitijim zakonodavstvom EU-a o kaznenim djelima protiv okoliša pridonijelo bi se učinkovitim strategijama kaznenog progona na razini EU-a i nacionalnoj razini kojima bi se obuhvatili svi relevantni aspekti kriminalnih radnji.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Budući da se ovaj prijedlog sastoji od revizije prethodne direktive, pouke iz prijašnjih sličnih iskustava uglavnom su usmjerene na nedostatke i koristi prethodne direktive. U tom je smislu Komisija 2019. i 2020. provela evaluaciju te direktive. U tom je izvješću utvrđeno da direktiva ima dodanu vrijednost jer je njome prvi put definiran zajednički pravni okvir za kaznena djela protiv okoliša te su propisane učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne sankcije.

Međutim, direktiva nije imala znatan učinak na terenu, odnosno broj slučajeva kaznenih djela protiv okoliša koji su uspješno istraženi ili za koje je izrečena kazna ostao je vrlo nizak i općenito nije pokazivao nikakve znatne uzlazne trendove u posljednjih 10 godina.

Nadalje, razine izrečenih sankcija bile su preniske da bi bile odvraćajuće, a prekogranična suradnja nije se odvijala sustavno.

Neučinkovitost direktive u praksi djelomično je posljedica opće prirode njezinih odredbi. To se može objasniti ograničenim nadležnostima zakonodavca Europske komisije u području kaznenog prava u skladu s uvjetima iz razdoblja prije Ugovora iz Lisabona, zbog čega nije bilo moguće detaljnije odrediti pojedinosti, posebno u pogledu sankcija.

Osim toga, lošim izvršavanjem zakonodavstva u državama članicama uvelike se pridonosi tome da direktiva nema znatan učinak na terenu. Evaluacijom su utvrđeni znatni nedostaci u izvršavanju zakonodavstva u svim državama članicama i na svim razinama lanca izvršavanja zakonodavstva (policija, tužiteljstvo i kazneni sudovi). U državama članicama utvrđeni su i nedostaci resursa, specijaliziranih znanja, osviještenosti, određivanja prioriteta, suradnje i razmjene informacija te sveobuhvatnih nacionalnih strategija za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša koje bi uključivale sve razine lanca izvršavanja zakonodavstva i multidisciplinaran

pristup. Nadalje, nedostatna koordinacija između administrativnog izvršavanja i kaznenog progona te sankcioniranja često koči djelotvornost.

Utvrđeno je i da nedostatak pouzdanih, točnih i cjelovitih statističkih podataka o postupcima povezanima s kaznenim djelima protiv okoliša u državama članicama ne samo da je otežao Komisijinu evaluaciju nego i onemogućuje nacionalnim tvorcima politika i stručnjacima praćenje djelotvornosti njihovih mjera.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Predložena Direktiva o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i o zamjeni Direktive 2008/99/EZ u skladu je s Komunikacijom o europskom zelenom planu u kojoj je jasno navedeno da će Komisija promicati „i djelovanje EU-a, država članica i međunarodne zajednice u intenzivnijoj borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša” te sa strategijom za bioraznolikost u kojoj je mogućnost preispitivanja i izmjene prethodne direktive navedena u Prilogu Komunikaciji. Komisija je u srpnju 2021. predstavila paket s konkretnim prijedlozima za novi zeleni plan, čiji je cilj smanjenje emisija za 55 % do 2030. i postizanje klimatske neutralnosti Europe do 2050. Kazneno pravo samo je dio te sveobuhvatne strategije EU-a za zaštitu i poboljšanje stanja okoliša, što je jedan od prioriteta aktualne Komisije. U Komunikaciji o europskom zelenom planu i strategiji za bioraznolikost utvrđen je niz mjera za zaštitu okoliša koje će se objediniti u holistički pristup te će se međusobno jačati i utjecati jedna na drugu. Kaznenopravne mjere uvode se kao krajnja mjera ako druge mjere nisu dovoljne kako bi se osigurala usklađenost s propisima.

Prijedlog je u skladu i s:

- Akcijskim planom EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom radi poboljšanja usklađenosti s propisima o okolišu u području nezakonite trgovine divljom faunom i florom,
- procjenom prijetnje teškog i organiziranog kriminala u EU-u (EU SOCTA) za 2021., u kojoj su „kaznena djela protiv okoliša” utvrđena među ključnim prijetnjama kriminala s kojima se suočava EU te su stoga uključena u EMPACT za razdoblje 2022.–2025.,
- novom Strategijom EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025. koju je Komisija predstavila u travnju 2021. i u kojoj je kaznena djela protiv okoliša navela kao jedan od budućih prioriteta borbe EU-a protiv organiziranog kriminala.

Ciljevi ovog prijedloga podupiru se višegodišnjim financijskim okvirom u kojem se stavlja važan naglasak na financiranje aktivnosti za zaštitu okoliša. Postojat će neke sinergije s postojećim programima. Primjer su aktivnosti osposobljavanja iz prijedloga od kojih većina već postoji, a uključuju osposobljavanje koje pruža Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL), Frontexovo osposobljavanje za izvršavanje zakonodavstva i različite profesionalne mreže kao što su Europska mreža za pravosudno osposobljavanje (EJTN) i Akademija za europsko pravo (ERA) za pravosuđe. Te organizacije već iskorištavaju sredstva iz proračuna EU-a u okviru programa LIFE, Fonda za unutarnju sigurnost ili programa za policiju i pravosuđe te već pružaju informacije o zakonodavstvu o okolišu.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Kako bi se mogla nositi s novim obvezama iz prijedloga kao što su praćenje stanja, pojačano osposobljavanje, pružanje određenih smjernica i aktivnosti informiranja, Komisija će morati uložiti dodatne napore. Ti će se napori povjeriti GU-u za pravosuđe i zaštitu potrošača te GU-u za okoliš jer će za većinu zadaća navedenih u nastavku biti potrebno određeno vrijeme i određeni dodatni troškovi.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ **Ograničeno trajanje**

– ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

✓ **Neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od 2022. do 2025.

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja[61]

✓ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ✓ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☐ putem izvršnih agencija

– **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

– **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

– ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

– ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

– ☐ tijelima javnog prava

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

– *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

[61] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Ovim se prijedlogom utvrđuje nekoliko pravila o praćenju i izvješćivanju. Prvo, nakon završetka razdoblja prenošenja Komisija će morati izraditi izvješće o načinu na koji su države članice prenijele direktivu. Osim toga, pet godina nakon isteka roka za prenošenje morat će izraditi još jedno izvješće o djelotvornosti revidirane direktive i utvrditi mogućnosti za njezino jačanje. Ta su dva izvješća osnova za pravila o praćenju i izvješćivanju utvrđena u prijedlogu.

Nadalje, Komisija objavljuje dvogodišnje izvješće o podacima koje su prikupile i dostavile države članice.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Budući da prijedlog utječe na rad Komisije, točnije na rad GU-a za pravosuđe i zaštitu potrošača te GU-a za okoliš, proračun EU-a izvršavat će se izravnim upravljanjem.

Na temelju načela dobrog financijskog upravljanja, proračun se izvršava u skladu s djelotvornom i učinkovitom unutarnjom kontrolom.

Kad je riječ o kontroli, GU-a za pravosuđe i zaštitu potrošača te GU-a za okoliš podliježu:

– unutarnjoj reviziji koju provodi Komisijina Služba za unutarnju reviziju,

– vanjskim neovisnim revizijama Europskog revizorskog suda,

– godišnjoj razrješnici koju daje Europski parlament,

– mogućim administrativnim istragama koje provodi OLAF,

– dodatnoj razini kontrole i odgovornosti koju provodi Europski ombudsman.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

U ovoj fazi nisu utvrđeni posebni rizici.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

U skladu sa smjernicama središnjih službi Komisije, trošak kontrola na razini Komisije procjenjuje se na temelju troška različitih faza kontrole. Ukupna procjena za svaki način upravljanja dobiva se iz omjera svih tih troškova i ukupnog iznosa plaćenog u godini za povezani način upravljanja.

Komisija izvješćuje o omjeru troškova kontrole i plaćanja povezanih sredstava kojima se upravlja. U godišnjem izvješću o radu GU-a za pravosuđe i zaštitu potrošača za 2020. navodi se 10,45 % za taj omjer u odnosu na izravno upravljanje – javna nabava. U godišnjem izvješću o radu GU-a za okoliš za 2020. navodi se 1,55 % za taj omjer.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Istraživanje o radnoj snazi odnosi se na rashode za osoblje i javnu nabavu, a za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. [62]	zemalja EFTA-e[63]	zemalja kandidatkinja[64]	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	Europska javna uprava	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

62 Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

63 EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

64 Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

– ✓ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	2	Kohezija, otpornost i vrijednosti

GU za pravosuđe i zaštitu potrošača			Godina **2025.**[65]	Godina **2026.**	Godina **2027.**	Godina **N+4**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			**UKUPNO**
• Odobrena sredstva za poslovanje										
Promicanje pravosudne suradnje	Obveze	(1a)	0,350 000							**0,350 000**
	Plaćanja	(2a)	0,350 000							**0,350 000**
Proračunska linija	Obveze	(1b)								
	Plaćanja	(2b)								
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe[66]										
Proračunska linija		(3)								
UKUPNA odobrena sredstva za GU za pravosuđe i zaštitu potrošača	Obveze	=1a+1b +3	0,350 000							**0,350 000**
	Plaćanja	=2a+2b +3	0,350 000							

65 Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

66 Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <….> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak:

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	Europska javna uprava

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina **2025.**	Godina **2026.**	Godina **2027.**	Godina **N+3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			**UKUPNO**
GU za pravosuđe i zaštitu potrošača									
• Ljudski resursi		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO za GU za pravosuđe i zaštitu potrošača	Odobrena sredstva	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
GU za okoliš									
• Ljudski resursi		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO za GU za okoliš	Odobrena sredstva	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina	Godina	Godina	Godina	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja	**UKUPNO**

		2025.	2026.	2027.	N+3	učinka (vidjeti točku 1.6.)			
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**
	Plaćanja	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ⇩			Godina **2025.**		Godina **2026.**		Godina **2027.**		Godina **N+3**		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						**UKUPNO**	
	REZULTATI																	
	Vrsta [67]	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 5[68] Poboljšanje informiranog donošenja odluka o kaznenim djelima protiv okoliša boljim prikupljanjem i širenjem informacija i statističkih podataka																		
Stručnjak za prikupljanje statističkih podatka radi utvrđivanja minimalnih standarda i predstavljanja				0,111 297														0,111 297

[67] Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

[68] Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi…”.

Održavanje standarda				0,016 582		0,016 582		0,016 582										0,049 746
Dvogodišnje izvješće EU-a o podacima država članica				0,027 636		0,027 636		0,027 636										0,082 908
Međuzbroj za posebni cilj br. 1				0,155 515		0,044 218		0,044 218										0,243 951
Praćenje provedbe direktive																		
Izvođač za izradu studije o prenošenju direktive u državama članicama				0,350														
Osoblje Komisije za pregled izvođačeve studije i				0,054 581														
Međuzbroj za praćenje provedbe direktive				0,404 581														0,404 581
UKUPNO				0,560 096		0,044 218		0,044 218										0,648 532

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ✓ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina **2025.**	Godina **2026.**	Godina **2027.**	Godina **N+3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			**UKUPNO**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Ostali administrativni rashodi								
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Izvan NASLOVA 7.[69] of the multiannual financial framework								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi								
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira								

UKUPNO	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

69 Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ✓ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

		Godina **2025.**	Godina **2026.**	Godina **2027.**	Godina **N+3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)		2	1	1				
20 01 02 03 (delegacije)								
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)								
01 01 01 11 (izravno istraživanje)								
Druge proračunske linije (navesti)								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)[70]								
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)								
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)								
XX 01 xx **yy zz** [71]	– u sjedištima							
	– u delegacijama							
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)								
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)								
Druge proračunske linije (navesti)								
UKUPNO		**2**[72]	**1**	**1**				

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Godina 2025.: Posebni cilj br. 5 • Jednokratni troškovi: dužnosnik Komisije koji bi bio stručnjak za prikupljanje statističkih podataka, u idealnom slučaju statističkih podataka o kaznenim djelima, kako bi se definirali minimalni standardi i izradio format izvješća za države članice, čime bi im se omogućilo usklađeno izvješćivanje o statističkim podacima. Ta se zadaća obavlja u roku od 162 dana. • Ponavljajući troškovi: dužnosnik Komisije koji bi bio stručnjak za

70 UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

71 U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

72 Ti se iznosi jedinica ekvivalenta punog radnog vremena ne primjenjuju na cijelu godinu, već samo na sedam mjeseci godišnje.

	prikupljanje statističkih podataka, u idealnom slučaju statističkih podataka o kaznenim djelima, kako bi se održavali podaci i izradilo dvogodišnje izvješće o podacima koje dostavljaju države članice. Te se zadaće obavljaju u roku od 64 dana svake godine počevši od 2025. Izvješćivanje o prenošenju Direktive • Jednokratni troškovi: dužnosnik Komisije koji bi upravljao studijom izvođača i pregledao je te pripremio stvarno izvješće o evaluaciji u obliku radnog dokumenta službi Komisije koje treba donijeti. Ta se zadaća obavlja 2025. u roku od 79 dana. Svake godine, počevši od 2025.: Posebni cilj br. 5 • Ponavljajući troškovi: dužnosnik Komisije koji bi bio stručnjak za prikupljanje statističkih podataka, u idealnom slučaju statističkih podataka o kaznenim djelima, kako bi se održavali podaci i izradilo dvogodišnje izvješće o podacima koje dostavljaju države članice. Te se zadaće obavljaju u roku od 64 dana svake godine počevši od 2025.
Vanjsko osoblje	

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

– ✓ prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.

– ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

– ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

– ✓ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

– ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina **N**[73]	Godina **N+1**	Godina **N+2**	Godina **N+3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

[73] Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ✓ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

  – ☐ na vlastita sredstva

  – ☐ na ostale prihode

  – navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative[74]						
		Godina **N**	Godina **N+1**	Godina **N+2**	Godina **N+3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Članak …….								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[74] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.